

SAFE

MAGASINET⁰¹

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. **Nr 1 April 2008**

**Kårstø: Ungdom etterlyser
opplæring og kompetanse!**

Foto: Mette Møllerop

NB! Bildet er tatt innenfor område som ikke krever verneutstyr.

Et rettferdig arbeidsliv

Innhold

- 3** Leder **5** Stem nei, sier ungdommen! **6** Hvor ble det av lønnen vår? **9** Vikar for vikaren
14 Arbeid i "grenseland" **19** Vil vise bredde **22** Dramatiske forklaringer **25** Årsmøte **27** AFP på en-to-tre!
28 UPN-sjef Tore Torvund på årsmøtet i SAFE StatoilHydro **30** Vedtak om integrasjonsprosessen på sokkel, landanlegg og baser
32 Oppgjørets time **34** Støtt offshorearbeiderne mot Shell, StatoilHydro og Marathon **36** Fornøyd med Svein Rennemo
37 Unngå pannesteking **38** Spennende åpenhet, selskapet kan stilles til ansvar **38** Fikk Iphone etter medlemsverving
40 Har vi rekrutteringsproblem? **42** Tvangsinnmeldt i fellesforbundet **43** Å jobbe offshore **44** Deep Sea Driller saken
46 Kreft i tenårene

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren .

Ansvarlig redaktør Terje Nustad **Redaktør** Mette Møllerop. Telefon 51 84 39 09/95 73 57 10

Besøksadresse redaksjon Engelsminnegaten 24, Postadresse PB. 145, 4001 Stavanger. Telefon 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40. E-post safe@safe.no

Layout og oppsett Melvær&Lien Idé-entreprenør **Trykk** Kai Hansen Trykkeri AS

UTGIVELSESPLAN Manusfrist/Utsendelse **Nr. 1** 10.02/10.04 **Nr. 2** 10.06/10.07 **Nr. 3** 10.08/11.09 **Nr. 4** 10.11/12.12

ANNONSEPRISER S/H 1/4 side kr. 2.500,- 1/2 side kr. 5.000,- **Hel side** kr. 7.000,-

For annonsering ta kontakt med: SAFE på telefon 51 84 39 09/51 84 39 00. E-post mette@safe.no

Kai Hansen v/Torfinn Hansen på telefon 51 90 66 02. E-post torfinn@kai-hansen.no

Leder

Det er vår med tilhørende tariffoppgjør og i år skal det være et såkalt hovedoppgjør, der tariffavtalene i sin helhet skal kunne forhandles om. De store organisasjonen som LO og YS har vedtatt at årets oppgjør skal være samordnet, altså alle de 223 tariffavtaler som disse har inngått med NHO skal forhandles om i fellesskap. Dette gjøres når store prinsipielle forhold av felles interesse settes på dagsorden. I år var det AFP-ordningen som skulle videreføres, en ordning som nå var blitt tilknyttet den offentlige pensjonsreformen og hvor den såkalte arbeidslinja skulle være styrende. Det betyr at flest mulig skal forsøkt holdes i arbeid lengst mulig med en økonomisk gevinst. AFP-ordningen som i utgangspunktet var en avtalefestet kollektiv solidarisk ordning for å ivareta de som ønsket å slutte før oppnådd pensjonsalder, ble i reformen en allmengjort individuell ordning som alle skulle få. I reformen ble en straffet økonomisk ved en betydelig avkorting av tillegget hvis en gikk av ved 62 år, det ble altså flere år å fordele pengene på. I denne debatten fikk en inntrykk av at å gå av med en AFP-ordning var mer lukrativ enn å arbeide. Det er selvfølgelig bare tull, det har alltid lønnet seg å arbeide, å gå av med AFP i privat sektor betyr tross alt at en reduserer sin inntekt med

over 40%. Forhandlingene ble vellykket og AFP-ordningen blir videreført slik at årskullene frem til og med 1963 vil få en ytelse tilnærmet lik dagens, ordningen vil så bli faset inn mot pensjonsreformen. Nå skal en kunne velge om en vil arbeide eller ikke, hvis ja til arbeid ingen AFP-tillegg og heller ingen skattemessig begrensning for hvor mye en kan arbeide. Hvis en sier nei til arbeid, fullt tillegg, men en kan ikke arbeide. Hvis en skulle gjøre det, blir tillegget fjernet for alltid. Videre ble en enige om et generelt tillegg på 2 kroner for alle, samt et lavlønns tillegg på 3 kroner til de som tjente ca 3650 000,- eller mindre. For å ivareta de tekniske bestemmelsene ble det gitt åpning for forbundsvis tilpassningsforhandlinger. Begrensingen her var jo tydelig da det kun var satt av 50 øre pr. medlem pr. time, altså ca 1000 kroner. Hvis partene ikke kom til enighet skulle pengene bli en del av det generelle tillegget. SAFE hadde parallelle forhandlinger med IE opp mot NHO/OLF. Vi maktet ikke å komme til enighet med OLF, mye grunnet IE som ønsket at deler av 50 øringen skulle avsettes til forbundsvis midler. Nå skal vi igjen i forhandlinger med OLF i uke 21 og starte forhandlingene den 19. mai. Disse forhandlingene blir som i et mellomoppgjør, der vi kun skal diskutere generelle lønns tillegg innenfor rammen

på 5,6%. SAFE frykter at årets oppgjør vil bli en gedigen nedtur for våre medlemmer i operatør-, forpleining- og borebedriftene. Mange hadde håpet og trodd på et meget godt oppgjør, men det vil bli en stor utfordring og spesielt uten kamprett. Da kan det bli langt mer morro i NR-området for flyteriggene. Dette området er ikke bundet av NHO-områdets begrensninger, og vi har full konfliktrett. SAFE forsøkte i fjor å komme i forhandlingsposisjon med NR, men ingen vill støtte oss, verken DSO eller IE. IE lovet at de skulle ta igjen det tapte i år, og vi venter spent. SAFE vil imidlertid gjøre det enklere for oss alle og søker samarbeid med IE for å sikre oss et best mulig resultat. Disse forhandlinger vil foregå i uken etter OLF, altså i uke 22, nærmere bestemt tirsdag 27. - 29. mai.

Åslaug Haga, vår olje- og energiminister ønsker å sette sitt preg på Topplederforum. Nå har hun åpnet hele møtet for pressen og begrenset arbeidstakerrepresentasjonen. Hun er som mange andre kvinner opptatt av kvinneandelen. Leif Sande i IE måtte vike plass til fordel for sin kvinnelige nestleder, mest sannsynlig for å rettferdiggjøre at YS/SAFE ble lempet ut. Haga skryter av at kvinneandelen har økt med 20 %, men at arbeidstakerrepresentasjonen har blitt

redusert med 33% og at oljearbeiderne og deres detaljkunnskap ikke lenger er representert forbigås med stillhet. Haga har jo vist at hun liker å omgås og ivareta sine "venner". Hun gjør topplederforum om til å bli et forum der politikere, myndigheter og næring driver omdømmebygging opp mot media. Nå skal de gjøre seg fine for å kunne angripe de mest attraktive nord-områdene. De utarbeider nå en rapport om konsekvensene av fusjonen StatoilHydro, hvordan vingeklippe et selskap som i realiteten er for stort for norsk sokkel? Velkommen etter. Det har vært merkelig å sitte i dette forumet og oppleve 4 forskjellige olje- og energiministere. Hvor er kunnskapen om næringen? En registrerer en naiv holding om at oljenæringen er et fellesskap av selskap som driver samfunns- og distriktspolitikk. Hvem er det som styrer hvem, og er det nettopp derfor de har fått jobben?

Esso vil selge Jotun, selve knutepunktet for selskapets aktiviteter på sokkelen.

Er dette en begynnelse på et salg av de øvrige "mindre" feltene som de er operatør for? Esso er et ekstremt stort selskap med avkastningskrav på nærmere 30%, hvorfor skal de befatte seg med slike småfelt? De skal kun ha store og viktige områder der sannsynligheten for de store funn er til stede, hvis ikke er investeringslysten minimal. Det ser en tydelig på Jotun-feltet, hvor selskapet ikke viser noen interesse og har null lettevirkosomhet. Det samme gjorde de for mange år siden da de stengte Odin-feltet selv med store gassreserver igjen, avkastningen var for dårlig. Esso er ikke villige til å ta noen ressursforvaltningsmessig eller samfunnsmessig ansvar, de skal bare skumme fløten. Har vi egentlig bruk for slike selskap på norsk sokkel? Hvorfor skal vi akseptere at de selger landets grunnrente som de har fått gratis av staten på det åpne markedet? Altern. 1. SAFE oppfordrer Esso til å tilbakelevere feltet til den norske stat gratis, og at våre politikere endrer regelverket til en tvangsmessig vederlagsfri tilbakelevering grunnet passivitet. Hvorfor skal Esso kunne selge våre medlemmers realkompetanse, dette er frie selvstendige mennesker og ikke slavene til Esso som kan selges på et åpent marked. Det er den enkeltes verdi som de eier og besitter, nå vil Esso ikke lenger ta noe ansvar for sine ansatte. Altern. 2. SAFE foreslår at Esso gir sine ansatte Jotun-feltet i gave, slik at de selv skal kunne videreutvikle feltet og trygge sine arbeidsplasser. Hvis det ikke skjer, ingen vil overføres til det kjøpende selskap. Alle blir igjen i Esso, eventuelt søker nye utfordringer.

Norge hadde i uke 15 besøk av flere fremtredende politikere og tilltsvalgte fra Irland. De besøkte Stortinget og traff der flere politikere fra regjeringspartiene. Norsk Forum ble også besøkt. SAFE ble kontaktet for om mulig få i stand et møte med ledelsen i StatoilHydro. Det var ikke lett, og vi ble i utgangspunktet totalt avvist. SAFE gir seg som nevnt ikke, og etter en melding dagen før til blant annet Helge Lund, ordnet det seg. Helge Hatlestad med ansvar

for selskapets aktiviteter i Europa ble beordret å komme til Oslo fra London, og Ole Morten Aanestad ble beordret fra Stavanger for å delta. StatoilHydro ville imidlertid ikke akseptere at undertegnede eller leder for YS i StatoilHydro, Stein Bredal, fikk delta på møtet. Hva hadde de egentlig å skjule ut over sin egen fortrefelighet? Delegasjonenens reise til Norge var begrunnet i gassfeltet Corrib som StatoilHydro bygger sammen med Shell som operatør. Denne utbyggingen skjer på en måte som helt klart viser at selskapenes etiske retningslinjer kun er for de store festtalene. Lokalbefolkningene blir fullstendig overkjørt og føler seg tråkket på av disse to selskapene. Flere bønder har blant annet blitt fengslet for å demonstrere mot at deres egne landområder benyttes til en utbygging de er i mot. I utgangspunktet hadde de en tiltro til StatoilHydro som et statlig norsk selskap, i motsetning til Shell som allerede har et frynsete rykte. Tilbakemeldingen etter møtet med StatoilHydro var ikke positiv. De hadde en følelse av at selskapet var fastlåst og var marionetter for Shell, og avholdt møtet av høflighet i frykt for negativ omtale i media. Selskapet utviste en arroganse som i seg selv var avvisende. De fikk se baksiden av fasadepusserne i StatoilHydro, de oppfører seg som andre oljeselskap. Vil selskapets eiere og våre politikere akseptere en slik opptreden? Hvis ja, bør heller ikke eventuelle korrupsjonsaker i kjølvannet av slike saker komme overraskende. Dette handler ikke bare om selskapets omdømme, men om hele landets rennomme ute i den store verden.

2008 er et nytt kongressår for SAFE, nærmere bestemt med oppstart 16. oktober. Saker må være sendt inn til SAFE senest 16. juni. SAFE er i endring, det er tre år siden sist slik at valg av ny ledelse og nytt styre må gjøres. Det er krefter som ønsker en ny ledelse, og vi oppfordrer dere alle om å være aktive og påvirke sine klubber. Valgkomiteen skal tre i kraft fra forsommeren, benytt denne.

Stem nei, sier ungdommen!

Tekst: SAFE Ung og foto: Mette Møllerop

Totalt sett sier vi oss absolutt ikke fornøyde med årets oppgjør, og vil råde alle SAFE medlemmer til å stemme nei til oppgjøret! Denne oppfordringen kommer fra ungdommene i SAFE Ung, som på møte 9. april vedtok følgende uttalelse:

SAFE Ung sitt syn på AFP og oppgjøret så langt.

Vi ønsket oss, som resten av Norge i år ett godt lønnsoppgjør, og hva fikk vi, jo kr 2,50! Wow! Løp og kjøp!

I tillegg så blir vi avspist med dårligere pensjonsutbetaling når vi en gang blir gamle og grå.

En 25 åring i dag, vil tape 4500 kr i månedlig utbetaling fra pensjonskassa, i forhold til dagens ordning. (Forutsetter gjennomsnittslønn på 290000 i året og 36 år i arbeid).

Hvordan kan noen kalle det for full seier til arbeidstakerne??

Hvorfor har vi fått så dårlig oppgjør så langt i år?

For det første fordi LO og YS gikk for samordna oppgjør, for å sikre en videreføring av AFP ordningen! SAFE var sterkt imot at samordna oppgjør var eneste mulighet for å få til en AFP ordning. Samordna oppgjør betyr at vi blir fratatt streikeretten vår på våre lokale forhan-

dlinger, utført av SAFE. Den overgis til YS som hovedorganisasjon.

Når så Frontfagene (LO og Fellesforbundet) er ferdige å forhandle, har de satt en ramme for alle oppgjør.

Dessverre så velger arbeidsgiverforeningene som regel å si at rammen er max uttelling, noe vi ikke er enig i at det er. SAFE vil fortsatt kreve reelle forhandlinger på vegne av våre medlemmer.

Hvorfor AFP i år?

AFP ordningen måtte(?) reforhandles i år, pga at det nye pensjonsforliket som stortinget og hovedorganisasjonene har blitt enige om, er så dårlig. Dette måtte det ordnes opp i, og derfor valgte ledelsen i LO å bruke hele oppgjøret til å sikre dette.

Det som er synd, er at pensjonsforliket er blitt så dårlig at vi nå som arbeidstakere må sikre oss, enten via AFP eller andre bedriftsinterne pensjonsordninger, eller rett og slett spare penger til egen pensjon for å kunne

ha en tilfredsstillende inntekt som pensjonist. Dette er den nye hverdagen for oss under 40!

Totalt sett sier vi oss absolutt ikke fornøyde med årets oppgjør og vil råde alle SAFE medlemmer til å stemme nei til oppgjøret!

Husk å sende inn din stemme!

Hvor ble det av lønnen vår?

Det løftet som ble lovet for ISO-fagene har uteblitt. Vi har fått nok et moderat oppgjør. Det ser også ut til at vår lønnsøkning vil bli lavere enn prisstigningen, altså reallønnsnedgang, skriver Frode Roberto Rettore, leder for områdeutvalget ISO-fagene i SAFE.

Tekst: Frode Roberto Rettore Foto: Mette Møllerop

Hva innebærer dette for oss i ISO faga?

Det generelle tillegg er på 2 - to - kroner. Den blir lagt til den enkeltes timefortjeneste, det som kalles grunnlønn i vår lønsmatrise.

Offshoretillegget er en prosent tillegg og økes i takt med lønnsutviklinga. Den er nå regulert til: 54,65. Neste regulering er ved mellomoppgjøret i 2009.

For de som får matpenger i forbindelse med overtidarbeid, økes satsen fra 67 til 70 kroner. (Se §6.1.8)

Natttillegget økes med 5,10 kroner til 25,20 kroner.

Tilkomstteknikk økes til 33,80 kroner.

Når det gjelder AFP løsningen, så er dette en ganske ugjennomtregelig materie. Men det sitter noen eksperter rundt omkring i Norges land som ikke er betalt for å SELGE dette resultatet til media og medlemmer. Jeg avventer å høre noe fra dem. Det som er opplagt er at de som er unge i dag taper på løsningen.

Altså, det løftet som ble lovet for ISO-faga har uteblitt. Vi har fått nok et moderat oppgjør. Det ser også ut til at vår lønnsøkning vil bli lavere enn prisstigningen, altså reallønnsnedgang.

Dette er vel opplagt viktig å få stemt ned - STEM NEI.

JA - Fellesforbundet HAR sviktet sine medlemmer og hele ISObransjen.

I november 2007 skrev Petroleumsforumet med sine 40 klubber, 16 avdelinger og sine påståtte nesten 5000 medlemmer at de vil slåss for en bedre tariffavtale i 2008.

Men dette skjedde ikke. I ISO faga var det kun SAFE sine medlemmer som det ble varslet plassoppsigelse for, ikke noen av Felleseforbundets medlemmer i ISOfaga ble tatt ut.

Vi skulle gjøre jobben for Fellesforbundet som ikke en gang ville samarbeide med oss om en egen tariffavtale.

Alle som er medlemmer i Fellesforbundets Petroleumsforum bør nå innse at det ikke er vilje til å gjøre noe for vår bransje, og da er min klare oppfordring at dere melder dere ut av Fellesfor-

bundet, og melder dere inn i SAFE som jobber for at vi skal få en skikkelig tariffavtale i 2010.

Dette ble skrevet av Fellesforbundet i november 2007:

“ISO- fagenes, og reisebransjens lønnskamp foran tariffoppgjøret 2008. Fellesforbundets Petroleumsforumets med sine 40 klubber og 16 avdelinger innen den olje og gassrelaterte leverandørindustrien oppfordrer alle ansatte innen yrkesgruppene isolatører, stillas, overflatebehandling og mekaniske fag til å organisere seg og samle seg bak Fellesforbundet i lønnsoppgjøret 2008.

- Det er Fellesforbundet som har tariffavtale for disse grupper.

- Det er Fellesforbundet som kan gi denne bransjen det løft den fortjener.

- Fellesforbundet har og økonomisk rygggrad til en eventuell konflikt.

- Hvorfor er det slik at de som ikke er medlem av Fellesforbundets og dermed heller ikke står på Fellesforbundets overenskomst, har en kopi av den avtalen?

- Hvorfor er det slik at de har godtatt og gå på en kopi av overenskomsten og

Frode Roberto Rettore, leder for områdeutvalget ISO-fagene i SAFE, her i forbindelse med informasjon om lønn- og arbeidsvilkår for gruppen sin ute på Sola Heliport.

kopi av den lokale særavtalen?

Skal vi ha en kopi av Fellesforbundets tariffavtale der motparten er våre arbeidsgivere fra BNL, og som vi dermed ikke kan påvirke?

NEI !!! Vi må være organisert i forbundet med den originale tariffavtalen.

Hva med deg?

10 år med organisasjonskamp og kritikk av Fellesforbundet har ført til splittelse av bransje og klubber, og kun resultert i en svekket lønnskamp for ISO-fagene.

Skal vi samle oss der vi kan påvirke tariffavtalen, eller stå utenfor? det er det som er spørsmålet?

10 år med organisasjonskamp:

- har bidratt til at de uorganiserte har blitt den største gruppen i enkelte bedrifter.

- har bidratt til splittede klubber, svekkede lokale tillitsvalgte og vernetjenester.

- har bidratt til å ødelegge fagenes samhold og verdighet

Vi skal ha sterke og samlede klubber.

Organisasjonskamp har aldri noen tjent på, vi skal reparere resultatene etter 10 år med organisasjonskamp.

Vi trenger deg i dette arbeidet, blir du med?

Fellesforbundet har 2 tariffavtaler som er gjort gjeldene i Norsk olje og gassrelatert leverandør-industri, både i Nordsjøen og på land. Den ene er Verks-
tedsoverenskomsten som omfatter ca 36 000 medlemmer og
Fellesoverenskomsten for byggfag som

omfatter ca 23 000 medlemmer i Fellesforbundet.

Uansett SAFE s organisasjonskamp, om de lykkes eller ei offshore og onshore, vil disse to tariffavtalene være dominerende i den olje og gassrelaterte leverandørindustrien.

På samme måte som i avtalene SAFE og Industri Energi (Nopef) har i samme bransje, vil det ikke bli forskjeller mellom SAFE sine avtaler for disse grupper og Fellesforbundets avtaler for de samme grupper.

Det SAFE prøver på i sin organisasjonskamp er å skape falske forhåpninger. Dette vet SAFE, de har erfaringer fra sin organisasjonskamp med Industri Energi.”

Min klare oppfatning nok en gang, Fellesforbundet er ikke til å stole på.

Leder for områdeutvalget ISO-fagene i SAFE

Frode Roberto Rettore

Meklingsresultatet

Meklingsløsning mellom YS og NHO:

Under meklingen mellom YS og NHO ble partene enig om en skisse til løsning kl. 05.05. natt til 2. april 2008.

Ny AFP har vært det store stridstemaet under det samordnende sentrale oppgjøret og under meklingen mellom YS og NHO.

Forslaget til ny AFP ordning som skal avløse dagens AFP ordning, er sammenfaset med den nye folketrygden som

skal gjelde fra 2010.

Det sentrale målet for den nye pensjonsreformen er som kjent at arbeidstakerne skal stå lenger i arbeid, og at dette skal lønne seg.

Arbeidstakere født før 1. januar 1948 vil fullt ut ha rettigheter etter dagens ordning. Øvrige arbeidstakere som er født etter dette og frem til 1962, vil bli omfattet av en overgangsordning.

Utover AFP og forbundsvis sløyfeforhandlinger oppnådde YS et generelt tillegg på kr 2,-. Det gis et lavtlønnstillegg på kr 3,- for arbeidstakere som tjener 90 prosent av industriarbeider lønn.

Det ble også nedfelt en del punkter i riksmeklingsmannens møtebok som ikke direkte har økonomisk virkning for våre medlemmer.

Protokoll fra de forbundsvis sløyfeforhandlinger fra 5.- 10.mars 2008 vil også bli vedlagt riksmeklingsmannens møtebok.

Her er link til møtebok og forslag med vedlegg:

<http://www.safe.no/dokumenter/YS-NHO,2008-002,forslagmedvedlegg.pdf>

<http://www.safe.no/dokumenter/YS-NHO-2008-002mtebok.doc>

Uravstemming

Resultatet etter nattens forhandlinger hos Riksmeklingsmannen er sendt ut til uravstemming. Det betyr at alle

ISO-fagene støttes av kollegaer fra andre fagområder. Her er Oddleiv Tønnessen i aksjon.

medlemmer som er omfattet av NHO-avtalene vil få tilsendt stemmesedler. Frister og fremgangsmåte for uravstemming kommer vi nærmere tilbake til.

Uravstemming II

Resultatet fra de sentrale forhandlingene mellom YS og NHO og fra de forbundsvise tilpasningsforhandlingene sendes med dette ut på uravstemning blant de av SAFEs medlemmer som er omfattet av oppgjøret.

YS-Privat har i styremøte den 26. februar vedtatt at dersom færre enn 2/3 av de stemmeberettigede avgir stemme, så vil uravstemningen bare være rådgivende. SAFE vil derfor understreke betydningen av at alle medlemmer benytter seg av sin stemmerett!

SAFE vil nedenfor informere om forhandlingsresultatet. Mer informasjon om forhandlingene finner du på SAFEs hjemmesider; <http://www.safe.no/>

NY AFP-ordning

- Etter fylte 62 år vil man kunne ta ut AFP og samtidig ha inntekt ved siden av uten å få avkorting i pensjonsutbetalingen.
- Det vil gis et tillegg til 62-åringene på rundt 10.000 kroner som gjør at de ikke vil komme spesielt dårligere ut enn med dagens ordning. Dette som en overgangsordning for alle som er født før 1962.
- Levealdersjusteringen vil ikke tre i

kraft umiddelbart, men innføres etter hvert.

- AFP-ordningen skal fortsatt delfinansieres av staten.
- Det etableres en felles AFP-ordning i privat sektor slik at arbeidstakere ikke skal tape på overgang mellom ulike tariffområder.
- Ordningen trer i kraft fra 2010.

Alle født før 1948 vil ikke bli berørt av endringene. Det betyr at ingen trenger å søke om AFP nå for å komme endringene i forkjøpet.

Lønnstillegg til alle

Det gis et generelt tillegg til alle på kroner 2,- per time fra 1. april 2008. Det gis ytterligere kroner 3,- i lavtlønnstillegg til arbeidstakere omfattet av tariffavtaler med lønnsnivå under 90 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Rammen for oppgjøret, inkludert overheng, glidning (lokale tillegg og lønnsendringer som følge av stillingsendringer) og sentrale tillegg utgjør om lag 5,6 prosent.

Lærlingers lønnsgrunnlag

Grunnlaget for fastsetting av lærlinglønn skal være lønn for nyutdannet fagarbeider i bedrift, dersom det ikke i den enkelte tariffavtale er avtalt at grunnlaget fastsettes i bransjen, eller det i tariffavtalen er avtalt andre beregningsmåter som gir bedre lønns- og

arbeidsvilkår for lærlinger.

Overtidsarbeid skal minst lønnes som øvrige ufaglærte i bedriften. For tariffavtaler som har andre beregningsmåter for overtid som gir høyere overtidsbetaling for lærlinger, beholdes disse.

Lønnsvurdering i forbindelse med foreldrepermisjon

Bedriften skal i forbindelse med de lokale lønnsforhandlingene også foreta en lønnsvurdering av arbeidstakere som er fraværende pga foreldrepermisjon.

Forbundsvise tilpasningsforhandlinger

Før meklingen ble det gjennomført tilpasningsforhandlinger for Oljeoverenskomsten Sokkel (OLF), Landavtalen (OLF), Verkstedsoverenskomsten og fellesoverenskomsten for byggfag. Resultatet fra disse forhandlingene inngår som en del av oppgjøret.

Oljeoverenskomsten Sokkel og Landavtalen

Partene kom ikke til enighet. 50 øre per time gis som et generelt tillegg.

Verkstedsoverenskomsten og fellesoverenskomsten for byggfag

Resultatet fra disse forhandlingene kan hentes på SAFE sitt kontor. Det finnes også på nettet.

Skiftleder og assisterende skiftleder, Rolf Magne Bakken og Jens Eivind Helgeland.

Vikar for vikaren

Tekst og foto: Mette Møllerop

Stikkord: AFP og ungdom, skift og disponible dager, kompetanse og gjennomtrekk. Det ble hovedtemaer under besøket på Kårstø.

Ronny Kalstø ble kastet inn som heltidstillitsvalgt for Sven Inge Huseby. Ikke helt frivillig, men den eneste som sa ja – og dro på det da han ble bedt om å overta.

De andre sa nei, forteller Ronny. - Greit nok når det er for en kort periode, dessuten er det en fin måte å finne ut hva arbeidet som tillitsvalgt dreier seg om.

Men heltidstillitsvalgt på dagtid er vel ok?

- Jo da, det er både spennende og lærerikt og ikke minst travelt. Ulempen nå er at arbeidstid på dagtid ikke passer så godt sammen med vårt familieliv. Vi hadde lagt opp vårt dagligliv i forhold til mitt skiftarbeid og samboerens arbeidstid slik at det passet sammen med barn og barnehagetider, blant annet. Med denne jobben ble det rot i planene, men det går for en kortere periode.

Mange saker å ta hånd om

Ronny forteller at det var en overraskelse å oppdage hvor mye arbeid som ligger i jobben som heltidstillitsvalgt.

- Jeg hadde ikke drømt om at det var så mange saker som skulle tas hånd om. For tida går det i lønnsforhandlinger

som vi, altså sekretær Janne Førre og jeg, må følge opp. Ellers har vi en rekke lokale saker, mange spørsmål fra medlemmer tar mye tid og vi har også begynt å lage medlemskort og forhandle om avtaler om som kan knyttes opp mot kortet. Da tenker jeg på forskjellige rabattordninger og lokale avtaler med leverandører.

Skiftplaner

Diskusjonene om skiftplaner for landanleggene har ikke så høy temperatur på Kårstø som på en del av de andre landanleggene.

- De fleste her hos oss syns skiftplanene våre er gode. Vi klarer selvfølgelig ikke å gjøre alle til lags, men i det store og hele er folk fornøyde.

De såkalte disponible dagene er derimot et hett tema.

- Når vi går 6-skiftsplan har vi 33,6 timer per uke. Med denne planen oppnår vi ikke det nødvendige timetallet vi skal ha på ett år, derfor er det lagt inn 12 dager ekstra for å få årstimetallet til å gå opp. For skiftarbeidernes del er ledelsen nøye på at alle går maks årstimetall, mens man er mer slepphendt med årstimetallet til dem som arbeider dagtid.

De disponible dagene er blitt et negativt

ladet ord for de ansatte. Folk spør seg hva de skal brukes til, og reagerer på at diverse oppsatte og pålagte kurs og aktiviteter slett ikke er like nyttige for alle. Brannkurs og førstehjelpskurs er fornuftig bruk, mens de fleste øvrige aktiviteter bærer mer preg av at de er satt opp for å få brukt opp dagene.

Både skift og jobb i friuker

Skiftlederne, eller førstelinjelederne, har også sitt å stri med. De er i lønnsgruppe 12, men sett i forhold til andre personer i samme lønnsgruppe på dagtid mister de retten til 5 dager avspasering som de på dagtid får på grunn av en liten kompensering i lønnen. Denne kompenseringen dekker ikke mange timene som lederne på skift må gå ekstra.

Det forventes imidlertid at de i tillegg til å gå ordinære skift, skal bruke friuker/fridager til å gå inn i andre jobber, funksjoner og arbeidsgrupper.

Rolf Magne Bakken, skiftleder og Jens Eivind Helgeland, under opplæring som skiftleder, bekrefter at det kan være slitsomt.

- God lønn betyr selvfølgelig mye, men fritid og tid sammen med familie og venner handler ikke om penger, men helt andre verdier. På toppen av

Ronny Kalstø

redusert fritid kommer selvfølgelig problemet med at du blir sliten, og overskuddet du trenger for å gjøre andre ting sammen med familien, blir redusert.

Ronny skyter inn at også bruken av lederne er kritikkverdig. Ansatte i lønnsgruppe 12 har flere ganger fått beskjed om at de er "ledende personell" og kan omgås AML-loven med hviletid. – Vi er ikke enige i at den tolkningen er i samsvar med AML, derfor er også dette en sak det jobbes med nå.

"Gjengangere"

Ofte er det slik at enkelte saker blir gjengangere. De ligger liksom plantet

i bedriftskulten og selv om ledelser skifter, følger de med som nissen på lasset. Heller ikke Kårstø slipper unna her, bekrefter Ronny, selv om han mener disse sakene heldigvis ikke utgjør noe flertall.

- Det er stort sett nye saker det dreier seg om. De sakene som er løst, er løst, for å si det sånn. Vi har imidlertid en sak som har gått igjen i forskjellige varianter gjennom mange år. Det gjelder omorganisering. Omorganisering og omstillinger går kontinuerlig, og det er slitsomt. Det er selvfølgelig en kjent gjenganger i de aller fleste bedrifter, og jeg er slett ikke sikker på at det blir noen særlig effekt ut av det.

Fører det til mangel på folk?

- Nei, vi har mange nok "hoder", men mangler kompetanse. Vi etterlyser systematisk opplæring, og at bedriften må kunne se forskjell på kurser og erfaring. Man blir ikke erfaren ved å ta kurs, men det er et hjelpemiddel på veien for å øke kompetansen/erfaringen til de ansatte.

Vi har mange nye folk som burde fått erfaring og kunnskap, men etter hvert som våre ansatte har opparbeidet seg viktig kompetanse, forsvinner de til mer attraktive arbeidsplasser.

Hvorfor det? Er ikke Kårstø en attraktiv arbeidsplass?

- Jo, på mange måter er nok anlegget bra, men Nordsjøens skiftordning og

lønnsforhold virker svært rekrutterende på unge, flinke folk. Også en rekke andre bedrifter som prioriterer lønn og legger stor vekt på tilrettelegging av arbeidsforhold og arbeidsmiljø, gjør det lettere for folk å velge bort bedrifter som for eksempel Kårstø. Skal en beholde flinke folk med kompetanse, må bedriften prioritere et helhetlig arbeidsmiljø som gjør at unge ansatte velger å bli værende.

Gjennomtrekk er en sikkerhetsrisiko

Et enkelt regnestykke er slik: Ferske folk = fare for hendelser.

Klubbstyret i SAFE i Kårstø mener ledelsen både kunne og burde prioritere opplæring og bruke de kronene det måtte koste for å komme seg ut av den situasjonen de står oppe i nå.

- Det er viktig å være "føre var", sier Ronny. En kan ikke slippe folk rett inn i systemet uten nødvendig ballast. Har du ikke kunnskap, går det utover sikkerheten.

Saken har vært diskutert med ledelsen på Kårstø en rekke ganger, men det ser ikke ut til at meldingen når fram.

- Sommer og ferieavvikling skjerper situasjonen. Vi var oppe i det samme i fjor, og vi står overfor en reprise av problemene i år. Selv har jeg jobbet her i 14 år og i 12 av disse årene har jeg drevet med opplæring. Det har vært tungt når det alltid skal komme som et tillegg til vanlig jobb og daglige arbeidsoppgaver. Vi operatører skal være som poteten, vi skal brukes til alt og kunne alt like godt.

Vikar for vikaren, Ronny Kalstø vikarierer for Sven Inge Huseby som vikarierer for Katrine Hettervik.

Nils Lyngholm

Pensjonsresultatet er et svik mot ungdom

AFP-ordningen slik resultatet av tariffforhandlingene ble, er et dårlig resultat for ungdommen. "Et svik mot ungdommen", sier Jo Skårderud, talsmann for aksjonen Ungdom for AFP, i en kommentar til Klassekampen. "Her har middelaldrende menn blitt enige om et forslag som skal løse pensjonsproblemene for middelaldrende menn. På denne måten kan LO-ledelsen kjøpe seg et ja-flertall i uravstemmingen, noe jeg frykter vil fungere."

SAFE Ung uttaler følgende:

"Vi ønsket oss, som resten av Norge i år, ett godt lønnsoppgjør, og hva fikk vi, jo kr 2,50! Wow! Løp og kjøp!

I tillegg så blir vi avspist med dårligere pensjonsutbetaling når vi en gang blir gamle og grå.

En 25 åring i dag, vil tape 4500 kr i månedlig utbetaling fra pensjonskassa, i forhold til dagens ordning. (Forutsetter gjennomsnittslønn på 290000 i året og 36 år i arbeid).

Hvordan kan noen kalle det for full seier til arbeidstakerne?"

Videre sier de: "Pensjonsforliket er blitt så dårlig at vi nå som arbeidstakere må sikre oss, enten via AFP eller andre bedriftsinterne pensjonsordninger, eller rett og slett spare penger til egen pensjon for å kunne ha en tilfredsstillende inntekt som pensjonist. Dette er den nye hverdagen, for oss under 40!"

Pensjon er for de gamle

Pensjonsalder er noe som hører til langt, langt der framme. Det økonomiske grunnlaget en får om 40-50 år, er ikke akkurat det en 20-åring er opptatt av. Hva dette pensjonsresultatet derfor handler om, er de slett ikke sikre på, ungdommene på Kårstø.

Diskusjonen tar ikke akkurat av. Mangel på informasjon og kunnskap om innholdet i pensjonsresultatet gjør at de er forsiktige med å kaste ut skråsikre argumenter.

- Vi er vel ikke så flinke til å sette oss inn i alt vi får av materiell. Det er ikke så lett heller, når både YS og særlig LO går ut i media og forteller at AFP-en er reddet. Dette er et bra resultat for de fagorganiserte.

- Hva skjer i 2017? Blir avtalen reforhandlet da? spør en.

- Vi vet jo ikke mye om hva som skjer når den dagen kommer. Da er det andre folk i regjeringen, det er andre folk som forhandler for oss og andre folk de forhandler med. Dessuten kan det være arbeidsmangel og moderat oppgjør, ikke sånn som nå hvor bedriftene mangler arbeidsfolk og har gode tider.

- Det er gammel en skulle ha vært, flirer en.

- Ja når de gamle sier at "åh, den som hadde vært 20 år igjen", kan vi svare, "åh, den som hadde vært 62 og kunne gå av med AFP."

Utsagnet høster latter også fra de som har alderen til å få et brukbart AFP-resultat.

Nils J. Nilsen

Sekretær i Kårstø klubben,
Jann Førre.

Kathrine Korsedal Bua

- Vi må bare begynne å spare til pensjonsalderen. Det er ingen vei utenom.

- Jeg har sett for meg at jeg skulle gå av som 62-åring. Nå må jeg vel gå til jeg nærmer meg 80. Det blir 60 år på denne bedriften!

Samordning er ikke bra!

- Vi taper penger i år og. For to år siden ofret vi oss for de sokkelansatte som fikk innført skiftordningen 2-4. Vi skulle bli prioritert i år og få til et bra oppgjør. I stedet forsvinner lønnstillegget i samordning og AFP som gir oss unge dårligere pensjonsvilkår. I stedet må vi vel gå hjem og forhandle med "rike" foreldre.

- Ja vi må sikre oss at de ikke bruker opp arven på seg selv. Foreldrene våre får jo en god pensjon.

Øivind Johansen, en av dem som holder seg på rett side av pensjonsstreken og kommer inn under overgangsordningen, så vidt det er, tar det siste stikket:

- Hva klager de for, ungdommen? Mobil har de fått, lommepenger får de, hva mer skal de ha?

Skift og kompetanse

Diskusjonen dreier seg igjen om kompetansebehovet i bedriften. Nils J. Nilsen hører til blant de eldste av operatørene og er en nøkkelperson når det gjelder kunnskap og opplæring. - Selv om jeg gjerne skulle vært her noen

år til, gjerne som konsulent i forhold til opplæring, er ikke det mulig om jeg tar "pakken". Jeg taper alt for mye økonomisk på å ikke gjøre det, så derfor slutter jeg, annet alternativ finnes ikke.

- Her er altfor stor gjennomtrekk av arbeidskraft, sier Øivind Johansen.

- Først lærer vi dere opp, og så stikker dere av til bedre jobber.

De fleste som slutter finner seg en jobb i Nordsjøen eller hos gode underleverandører som betaler godt og legger vekt på gode arbeidstidsordninger og miljøtiltak.

- Vi føler ikke at ledelsen setter pris på oss og det arbeidet vi gjør. Ting legges ikke til rette for deg og vi får lite informasjon. Vi må stort sett finne ut av ting selv, sier Nilsen.

- Jeg har vært her i 20 år nå. Jeg har hatt det bra, men jeg ser jo forskjell på disse årene.

Skiftplanen

Det kjøres 6-skiftsordning på Kårstø. De går 8 timers skift i uka og 12 timer i helgene. Lørdag og søndag deles opp fra 07 til 19 og 19 – 07. I løpet av seks uker har en to helgeskift, ett på dagtid og ett på natt. Teoretisk har en da fire helger til eget bruk i løpet av 6 uker, pluss ei friuke hver tredje uke. Ekstra skift for å dekke inn mangel på kvalifisert arbeidskraft er ikke uvanlig, og i tillegg kommer altså de disponible dagene som skal puttes inn.

- Denne skiftplanen er vi fornøyd med,

Siv Tone Østhus

bortsett fra de disponible dagene, sier Vidar Tveitaskog.

- Ja, bekrefter Jostein Pedersen.

Skiftplanen er ok. Vi kunne kanskje hatt en greiere løsning i helgene. Vi kunne gått av torsdag i stedet for fredag, slik at vi fikk litt mer ut av helgen selv om det er arbeidshelg.

De etterlyser også en bemanningsplan som sikrer at skiftet har nok kompetanse. På grunn av gjennomtrekken i arbeidsstokken er det et problem. Det gjelder også ferieavviklingen.

- Det rammer arbeidsmiljøet, det sosiale, trivselen, sier Ronny.

- Snittalderen her er ganske lav, fortsetter Vidar. Det er ikke rart at folk søker seg vekk.

- Vi er attraktiv arbeidskraft, vi som kommer fra Kårstø. Vi hører det sies at søknader fra Kårstø havner høyt opp i søknadsbunken, legger Ronny til. ,
- Som arbeidsgiver må du være konkurransedyktig skal du få tak i folk i dag. Da må du ha noe å tilby.

Hendelser og sikkerhet

- Vi har hatt en del hendelser i den senere tid, noen av dem har vært alvorlige og. Ronny er bekymret og bekymringen deler han med både tillitsvalgte og flere av de ansatte. Årsaken er først og fremst den manglende kompetansen.

- Bedriften tynner ut kompetansen

og mener tydeligvis at de prioriterer rett. Det siste er nesten verst, for det er et bevisst valg. Dessuten er det bekymringsfullt at det ikke kommer ut informasjon om dette. Uten informasjon både internt og eksternt, blir det ingen diskusjon om konsekvensene av de valgene bedriften tar og de prioriteringene de gjør. Det er ingen heldig situasjon.

Hva gjør dere med det?

- Vi må fortsatt stå på sammen med bedriften for å skape en trygg og god arbeidsplass. Det nytter ikke å resignere. Vi har medlemmer og ansatte i ryggen, de aller fleste ser problemene og støtter opp om forslag til løsninger for å få et sikkert arbeidsmiljø. Vi har dyktige tillitsvalgte og ikke minst har vi

et hovedverneombud som har fått dreis på vernearbeidet, Astrid I. K. Håvardsen. Det er dame med bein i nesen. Nei da, vi gir oss ikke, slår Ronny Kalstø ettertrykkelig fast.

Hovedverneombudet på Kårstø, Astrid I. K. Håvardsen

Arbeid i “grenseland”

PORTRETTE - LARS HASLE: DRØMTE OM Å BLI DYKKER

Tekst: Knut Ørjasæter

Foto: Per Langevei, Sandefjord Blad/Privat

I mai 1991 møtte sandefjordingen Lars Hasle (39) til sin første jobb i Nordsjøen. Han hadde blitt fløyet ut til Ekofisk og landet om bord på dykkerfartøyet Smith Semi 2 som lå tett inntil en av plattformene i nærheten av den store Ekofisk-tanken.

- Da jeg sto på dekket til dykkerfartøyet Smith Semi 2 for første gang følte jeg en ubeskrivelig lykke, forteller Lars Hasle.
- En drøm jeg hadde hatt siden 15-årsalderen var i ferd med å gå i oppfyllelse. Jeg var på min første jobb som dykker. Lars Hasle hadde fått prosjektansettelse i dykkerselskapet Rockwater som

var regnet som ett av de større og mest seriøse dykkerselskapene i Nordsjøen. Rockwater hadde fått en stor kontrakt på Ekofisk. Nye raisere skulle monteres i tillegg til at selskapet skulle utføre mye annet tungt konstruksjonsarbeid under vann. Det var denne kontrakten Hasle var ansatt for å bidra til å oppfylle.

Ung og naiv

- Jeg var ung og veldig naiv, bare 23 år gammel. Min dykkerutdanning hadde jeg fått i marinen ved Dykke og froske-mannsskolen. Der hadde jeg også lært meg utholdenhet og at en ikke ga opp før en jobb var gjort. Jeg sa aldri nei da jeg ble spurt. Det var et stort behov for dykkere hele tiden. Så det ble mye jobb og lite tid hjemme på land. Men dette var noe jeg trivdes med og ville. Jeg var også villig til å ta ekstreme belastninger. Det var nødvendig for å få jobbene gjort og det var også noe jeg hadde med meg fra militæret. Dessuten måtte noen påta seg de ekstreme og tunge jobbene for at fellesskapet skulle nyte godt av rikdommene vi hentet opp fra havets bunn. Jeg var stolt av å være dykker og følte meg blant de utvalgte.

Lars regnet seg som en godt forberedt ung mann da han møtte på sin første jobb på Ekofisk. Karrieren hans ble ganske kort. Allerede i 1995 måtte han gi seg – bare 27 år gammel og etter knappe

Lars Hasle

Født 11. oktober 1968
4 barn i alderen 5 til 12 år
Skilt

1983 Sportsdykker
1989 Marinedykker
1991 Første jobb i Nordsjøen for Rockwater på Ekofisk
1995 Må avslutte dykkerkarrieren
1995 – 2001 Brann og redningsmann
2001 Arbeidsufør starter omskolering
2008 Til menneskerettighetssak mot den norske stat sammen med 18 andre tidligere dykkere og etterlatte.

fem år som dykker. I løpet av disse få årene opplevde han mer enn mange av sine kolleger. Dette gjelder selv om over 90 prosent av dykkerne minst en gang har opplevd hendelser der de selv tror de skal forulykke og vel 40 prosent av dykkerne har opplevd slike hendelser fem eller flere ganger. Lars Hasle har blant annet mistet gasstilførselen flere ganger, ved ett tilfelle førte det til besvimelse, han har sittet fastklemt, vært utsatt for høyspenning i vannet, og fått trykfallssyke.

- Å få gasskutt i dypet er en forferdelig følelse. Plutselig opplever du at du ikke kan puste. Du vet samtidig at det ikke er mulig å gå til overflaten for å få luft. Da får du trykfallssyke og dør. Når en ikke får puste kjenner en panikken gripe tak i en. Men en har som regel en flaske med reservegass på ryggen som gir en mulighet til å overleve en kortere eller lengre tid avhengig av dypet en dykker på. Panikken ved ikke å kunne puste er det likevel ikke lett å ha kontroll på. Jeg klarte å holde hodet kaldt de gangene jeg opplevde gasskutt. En som har opplevd gasskutt i dypet skjønner imidlertid hvor lett det er å få panikk, og en slik episode gir en angst som kan medføre at en aldri ønsker å dykke igjen.

Det var ikke de store dypene Lars skulle jobbe på til å begynne med, så det ble kun luftdykking det første året. Siden ble det klokke- og metningsdykking. Når han ikke dykket,

arbeidet han på dekk sammen med øvrig dekkspersonell med klargjøring og håndtering av utstyr som var nødvendig for å få dykkeroperasjonene og arbeidet under vann til å gå så knirkefritt som mulig.

- Det var ikke noe latmannsliv selv om vi ikke dykket. Vi rigget opp utstyr og hjalp til med alt mulig på dekk. Dette var viktig for at dykkeroperasjonen skulle bli så vellykket som mulig.

Tømte Blücher for olje

Det ble mest arbeid offshore, men ikke bare der. Da de ikke klarte å tømme det tyske krigsskipet Blücher ved hjelp av ubemannede fartøyer måtte de bruke dykkere. Skipet som hadde ligget på havets bunn utenfor Drøbak siden den første krigsdagen i 1940, hadde begynt å lekke olje og politikerne ønsket ikke at oljen skulle grise til Oslofjorden.

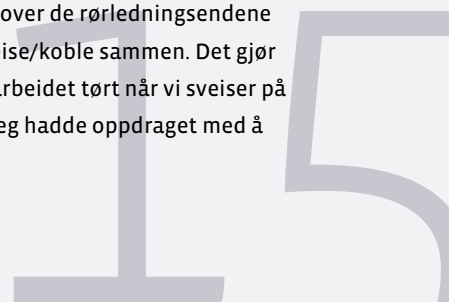
- Jeg sa ja til jobben som jeg alltid gjorde når jeg ble spurt. Dette var en ordentlig grisete jobb. Ikke alle oljetankene var ikke lett tilgjengelig og noen lakk. Vi måtte bore to hull i hver tank for å kunne klargjøre dem for tømming. Vi fikk oljesøl i drakten og over hele kroppen. Og vi så til tider ingenting. Det var i alt ca. 150 tanker. Oljen var så full av kjemikalier og annet griseri at de måtte kjemikalievaskes og steames hver dag. Håndkledene vi brukte etter dusj hver dag gikk rett i søpla. Jeg tør ikke tenke på hvilke kjemikalieeksponering jeg fikk. Det sved i hvert fall ufattelig mye over

hele kroppen. Men jeg var fortsatt naiv og sa ja til alt jeg ble bedt om og regnet med at de som ga oss oppdrag hadde kontroll på om alt var forsvarlig. I dag vet jeg at det ikke er særlig mange som har brydd seg om hva vi dykkere er blitt utsatt for og om at et er forsvarlig.

Sture, et par kilometer fra land, mai/juni 1995

Hendelsen som gjorde at Lars sluttet å dykke, skjedde i 1995. Rockwater hadde fått jobben med å koble rørledningen fra Troll til et koblingspunkt på 180 meters dyp. Rørledningen fra landanlegget ut til koblingspunktet var allerede på plass. Lars Hasle og de andre dykkerne skulle gjøre de avsluttende koblingsarbeidene. Oppdraget starter i midten av mai og skulle etter planen være ferdig 6. juni. Men dårlig vær gjorde at de var sterkt forsinket allerede fra starten. Dykkerselskapet har en type kontrakt der får en blir ferdige før tiden, og ditto bøter om en ikke blir ferdige i henhold til avtale, vær eller ikke vær.

- Det var et enormt press på oss dykkere, forteller Lars. - Vi lå i bakleksa allerede fra starten. I forbindelse med koblingsarbeidene skulle jeg klargjøre et sveisehabitat. Det er en slags container det blåses pustegass inn i og som plasseres over de rørledningsendene vi skal sveise/koble sammen. Det gjør at vi kan arbeide tørt når vi sveiser på bunnen. Jeg hadde oppdraget med å

koble forsyningsledninger til habitatet/containeren. Været var ekstremt dårlig. Vi ble likevel presset til å dykke. I forbindelse med koblingsarbeidet måtte jeg inn i habitatet. Det var da fylt med en eller annen gass det gikk an å puste i. Den var fortsatt ikke tilpasset dykkere på jobb på angjeldende dyp. Jeg tok av meg deler av utstyret og hengte det opp. Mens jeg sto der i dykkerdrakten uten tilknytning til dykkerskip eller omverden for øvrig, forsvinner plutselig alt utstyret jeg nettopp har hengt fra meg. Det rives ned fra knaggen, og ut under veggen på habitatet. Der står jeg plutselig helt alene i en container på 180 meters dyp uten noen kontakt med omverden.

På disse dypene og med gassblandingen dykkerne puster, "stjeles" det ekstremt med varme fra kroppen. Dette er løst ved at det tilføres varmt vann fra overflaten. Uten varmetilførsel kan en dykker på dette dypet normalt puste mellom 30 og 50 åndedrag før han svimer av og blir bevisstløs.

- Jeg var sikker på at min siste tid var kommet. Jeg forsonet meg med døden. Det var bek mørkt. Jeg var helt alene og avskåret fra resten av verden i en container på 180 meters dyp; uten tilførsel av gass det gikk an å puste i, uten varme og uten kommunikasjon. Heldigvis gikk det an å puste i habitatet selv om gassen der inne ikke var kontrollert. Jeg ventet på at jeg

skulle svime av og dø. Alt jeg trengte for å overleve hadde forsvunnet. Ved et under fant jeg en "light stick", eller et nødlys. Jeg klarte med det dårlige lyset "light sticken" avgir, å finne en lommelykt. Nå hadde jeg i hvert fall noe lys, tenkte jeg. Kort etter besvimer jeg.

Lars våkner av at en dykkerkollega står og spyler ham med varmt vann.

- Jeg har ingen anelse av hvor lang tid som er gått. Jeg kjenner bare den befriende varmen fra vannet. Jeg var også koblet til skikkelig pustegass fra nødutstyr han hadde med. Jeg overlevde!

Årsaken til at det livsviktige utstyret forsvant, var været. Dykkerfartøyet klarte ikke å holde posisjonen sin i stormen. Da fartøyet kom ut av posisjon, fulgte dykkerklokka med. Dykkeren som er ute og jobber er koblet til dykkerklokka med en tilførselsslange der varmtvann, kommunikasjon og pustegass tilføres. Alt dette ble revet vekk sammen med fartøyet.

- Hadde jeg vært i vannet, og ikke tatt av meg deler av dykkerutstyret, ville jeg blitt dratt ukontrollert etter dykkerklokka etter tilførselsslangen. Jeg ville vært utsatt for å bli opphengt i konstruksjoner, og ville blitt dratt opp og ned til uønskede dybder og trykk. Det ville trolig gitt trykfallssyke og andre skader.

Etter episoden var Lars sterkt redusert og burde fått tid til å komme seg. Det fikk han ikke. Han måtte på jobb neste gang det var hans tur å gå i vannet. I forbindelse med dette dykket opplevde Lars Hasle også flere andre episoder og irregulariteter. Dykket varte lengre enn de hadde tillatelse til, han var nede på større dyp enn det tillatte, 187 meter mot tillat 180 meter og dypere enn de dykketabellene dykkerne dykket etter.

- Jeg fikk en såkalt sprengt jeksel, noe som er et sikkert tegn på trykfallssyke, forsetter Hasle. - Jeg ba om at nødvendige prosedyrer skulle iverksettes og at jeg igjen ble satt under trykk. Jeg fikk en flåsete beskjed om å vente. Gå til tannlegen når dykket er endelig avsluttet var beskjeden jeg fikk. Dykkerledelsen ville ikke iverksette noen behandling.

Truet til taushet

Det Hasle opplevde, er til dels alvorlige brudd på sikkerhetsbestemmelsene. At dykkerskipet blir operert ut over sin posisjoneringskapasitet med dykkere i svært utsatte situasjoner, er både grovt uaktsomt og uforsvarlig. Hendelsene skulle etter lov- og regelverket vært rapportert. Det skjedde ikke.

- Ingen av de fire dykkerlederne ville signere i loggboken min dersom jeg skrev om det som faktisk hendte under dykket. I tillegg ble jeg truet med at jeg aldri ville få en dykkerjobb igjen om jeg

rapporterte hendelsene.

- Etter dette jobbet jeg tre ganger til som metningsdykker. Deretter klarte jeg ikke mer. Jeg måtte prøve å finne meg noe annet å gjøre. Jeg sliter fortsatt med ettervirkningen. De kommer stadig tilbake til meg og gir meg store søvnproblemer og andre helsemessige belastninger.

Varig ufør - faller mellom alle stoler

Lars ble brann- og redningsmann ved Torp flyplass. Men heller ikke denne jobben klarte han og måtte slutte i mai 2001. Undersøkelser ved Haukeland Sykehus har vist at Lars Hasle har fått varige skader. Han ble erklært delvis ufør i en alder av 30 år. I dag prøver han på syvende året å omskolere seg til lærer, men sliter med store konsentrasjonsvansker.

- Jeg vet aldri om jeg kommer meg i jobb som lærer eller i jobb igjen i det hele tatt. Jeg føler at jeg burde ha mye tid som yrkesaktiv igjen. Men jeg har store utfordringer med å klare jobb blant annet på grunn av konsentrasjonsvansker og problemer med hukommelse. Det var ikke dette jeg hadde sett for meg da jeg begynte som dykker, sier han uten bitterhet i stemmen. – Det er mye som er ugjort for å få dykking til å bli forsvarlig. Norske myndigheter er helt fraværende.

Lars Hasle har heller ikke fått yrkesskadeerstatning eller annen finansiell hjelp.

Da han lette etter sin tidligere arbeidsgiver viste det seg at selskapet hadde opphørt. Det samme var forsikrings-selskapet Rockwater hadde brukt. Han er ikke omfattet av noen av de støtteordningene en rekke andre dykkere har fått. Lars ble skadet etter 1990 og da gjelder ikke noen av ordningene som er opprettet for dykkerne før ham.

- Min tidligere advokat har rådet meg til å gå til yrkesskadesak mot forsikrings-selskapet KLP, sier Lars Hasle. - Men jeg kan ikke gå til sak. Jeg har rett og slett ikke penger til å føre en sak og forsikringsselskapet gjør det de kan for å trenere. Det har jeg årelang erfaring med.

I Oslo Tingrett kjemper Lars Hasle i disse dager sammen med 18 andre for å få den norske stat til å erkjenne juridisk ansvar for dykkerens situasjon. De mener også at den norske stat har brutt deres menneskerettigheter ved å akseptere uforsvarlighet i dykking på norsk sokkel.

Vi vil takke Lars Hasle for at han har stilt opp till dette portrett intervjuet. Det koster ham utrolig mye å ta opp igjen flere av de hendelser som her er beskrevet – det blir flere netter uten eller helt minimalt med søvn og bildene han arbeider med å fortrenge kommer opp igjen og igjen i lang tid etterpå.

Lars Hasle og Tom Halvorsen

Brutal start for en ung mann

Det skulle ikke gå lang tid fra han var ute offshore for første gang før Lars Hasle ble satt på en alvorlig prøve på hva livet offshore kan innebære.

- Allerede i august 1991, på min andre eller tredje tur til Ekofisk, opplevde jeg noe som fortsatt sitter i meg, fortsetter Lars Hasle. – Jeg arbeidet på dekk med klargjøring av utstyr til dykkeroperasjonen. Innimellom tittet jeg opp på et helikopter som arbeidet i luften over oss med montering av et rør som skulle skiftes i flammetårnet på plattformen vi lå nær ved. Det så ut som om de var under et voldsomt tidspress. Helikopteret vimset frem og tilbake og var ikke stabilt i luften. Det så ut som de tok store sjanser.

Plutselig skjer det som ikke skal skje. Helikopteret krasjer inn i flammetårnet. Det er mellom 60 og 80 meter over havoverflaten.

- Det var helt uvirkelig og alt hendte som i sakte kino i et glimt av total stillhet. Helikopteret ble revet i filler. Deler fra helikopteret, menneskedeler fra de som hadde vært inne i helikopteret og flammetårnet regnet ned. Det var et inferno i flammer og brannslukningsskum. Noe ble hengende fast på plattformstrukturen, deriblant et forstrekt lik av piloten. Styrmannen lå og fløt i sjøen.. Kanskje han hadde overlevd?, tenkte jeg. – Vinsjoperatøren fant vi bare deler av.

Dykkerfartøyet hadde en mann-over-bord båt. Denne trengte minst to mann for å kunne opereres. En som tilhørte beredskapsgruppen sto og så oppgitt ut, helt alene.

- Helt naturlig løp jeg bort til ham for å hjelpe til. Ingen ba meg, men det falt meg helt naturlig. Vi fikk båten på vannet. Det var store dønninger. Det regnet fortsatt metalleder og kroppsdeler. En av potongene på båten ble punktert av metallet som regnet ned, men båten var konstruert for å kunne klare slike påkjenninger. Selv hadde vi bare hjelm og kjeledress som beskyttelse. Mannen vi ville hente fløt vekk innunder plattformen. Vi kom ut på den andre siden og da vi kom i nærheten av ham, hadde allerede redningsgruppen på plattformen kommet frem til ham. Han var død.

- Jeg har ingen begrep om tid.

Det var et grufullt syn som møtte alle. Lars har store problemer å beskrive det han så og opplevde denne skjebnesvangre dagen i august 1991. Han må stoppe mange ganger når han forteller. Verken Lars eller de han var sammen med fikk hjelp til å mestre det de hadde opplevd. Hans terapi ble å jobbe enda mer og hele tiden være engasjert.

- I den pågående rettssaken vi dykkere fører mot den norske stat opplevde jeg at regjeringsadvokaten prøvde å så tvil om at jeg faktisk var på Ekofisk da dette

skjedde. Jeg skulle ønske jeg ikke var der. Statens og regjeringsadvokatens holdning gjør meg rett og slett sint. Jeg har store problemer med å kunne fortelle om episoden. Så gjør ikke regjeringsadvokaten hjemmeleksen sin godt nok og mistenkeliggjør min tilstedeværelse! Staten er helt kynisk når den skal prøve å rokke ved vår troverdighet. Bare å fortelle historien gjør at jeg mister nattesøvnen i flere dager.

Det som skjedde stoppet imidlertid ikke Lars Hasle fra verken å dykke eller å fortsette i Nordsjøen. Ekofisk ble hans viktigste arbeidsplass de neste årene. Etter ett år med luftdykking begynte Lars med metningsdykking der en bor, lever og arbeider under trykk i flere døgn i et kammersystem.

Per Johansen, Tore Larsen,
Walter Guindani og Rolf
Guttorm Engebretsen.

Vil vise bredde i overgrep

Tekst: Knut Ørjasæter

Foto: Mette Møllerop

- Vi har valgt ut saksøkere som viser bredden i de overgrep og det ufor-
svarlige som har foregått innen dykkingen, sier Rolf Guttorm Engebretsen
som er hovedtalsmann for Nordsjødykker Alliansen. – Vi har derfor relativt
unge dykkere, gamle dykkere, dykkere med kort karriere, dykkere med
meget lang karriere, utenlandske dykkere og etterlatte blant saksøkerne.
Vi har også prøvd å dekke bredden i sykdomsbildet så godt som mulig.

I den niende uken av rettssaken
dykkerne har gående mot den norske
stat, var det en del nøkkelpersoner
som skulle inn som partsvitner. Begge
frontfigurene i Nordsjødykker Alliansen,
Tom Engh og Rolf Guttorm Engebretsen
skulle vitne. Det skulle også den
øverste administrativt ansvarlige
for arbeidsmiljøet og sikkerheten i
Nordsjøen, ekspedisjonssjef Gundla
Kvam i Arbeids- og inkluderingsdepar-
tementet.

Takker Engh og Engebretsen

Imidlertid var det en av de gamle
dykkerne, Bjarne Nordstrand, som
startet uken med sin vitneførsel.

- Jeg sluttet som dykker i Nordsjøen
allerede i 1978 etter å ha opplevd

flere nesten fatale uhell, sier Bjarne
Nordstrand. – Jeg hadde besvimt.
Jeg opplevde gasskutt og jeg fikk
gassforgiftning. Jeg ble gjenopplivet i
siste liten av en dykkerkollega. Etter
dette følte jeg at min kvote med flaks
var brukt opp, og gikk derfor tilbake til
anleggsdykkingen som jeg hadde drevet
med i før jeg begynte i Nordsjøen. Det
angrer jeg ikke på.

Han kan ikke få takket NSDA og de to
frontfigurene i NSDA nok.

- De fleste dykkere har veldig mye å
takke Engh og Engebretsen for, sier
Bjarne Nordstrand videre. – De har stått
på for å hjelpe mange skadde kolleger,
også dykkere som har vært på randen
til å begå selvmord, har de stilt opp

for. De har klart å samle dykkerne på
en måte som NOPEF/IndustriEnergi og

Bjarne Nordstrand

Det er samholdet og støtten som holder oss oppe. Dessuten er galgenhumoren viktig både her og ellers i hverdagen, sier Tore Larsen. Bak sitter Walter Guindani og Rolf Guttorm Engebretsen.

LO-systemet aldri tidligere har klart. De har klart å få til veldig mye for dykkerne. Uten Engh og Engebretsen hadde det verken blitt økonomisk strakshjelp eller en kompensasjonsordning dykkere har kunne nyte godt av. Det har reddet mange fra konkurs og ytterligere fornedrelse. Det er også deres fortjeneste at vi får en rettssak der grove overgrep og grov uforsvarlighet blir belyst, og dokumentert på en måte som aldri tidligere. Det gjelder også forhold som Lossius-kommisjonen aldri avdekket. De har klart å få dykkingen opp på den politiske dagsorden og i tillegg fått etablert Dykkerkontakten. Jeg og de aller fleste dykkerne er meget takknemlig for innsatsen til disse to karene, og til andre de har fått med seg som hjelpere. De som motarbeider Engh og Engebretsen har trolig en agenda der de vil holde viktige forhold innen dykkingen skjult.

Yrkesskadeforsikring for hvem?

Flere av dykkerne som har forklart seg, og som i utgangspunktet skulle være berettiget for yrkesskadeforsikring, har forklart at dette ikke er lett å få utbetalt. Flere har gitt opp etter at de ikke har råd til å betale advokatregningene lengre. Andre har måttet betale

det meste av det de har fått i utbetaling til advokaten de har brukt. Det har neppe vært formålet med forsikringsordningen at den skal være en ordning for sponning av advokater.

Det er vel 40 år siden en begynte å dykke på norsk sokkel, men pionertiden er ikke over. Det viste vitnemålet til Einar Andersen. Han var en av dykkerne som deltok i forsøksdykket til 250 meter i 2002. Selv da han fikk høytrykknerve-syndrom, fortsatte trykksettingen av ham og de andre. I forbindelse med dette dykket mistet forsøksdykkerne sin medisinske godkjenning for en periode. Seks av åtte kom ut som pasienter. Dette viser at en fortsatt ikke vet hva en driver med innen petroleumskydding.

Einar Andersen ble varig ufør etter forsøksdykket og sliter med balansen, store hodesmerter og korttidshukommelsen. Han fikk store økonomiske problemer etter forsøksdykket i tillegg til heleskadene han pådro seg. Det har vært liten hjelp å hente både i det offentlige og i fra fagforeningen NOPEF/IndustriEnergi.

I kjølvannet av forsøksdykket i 2002 skulle det bevises at det var mulig å

dykke til ned mot 400 meter dersom det var nødvendig i forbindelse med vedlikehold og reparasjoner av installasjoner på norsk sokkel. Det ble imidlertid bevist at dette ikke var mulig uten å skade de som dykket. Dette var et forsøk på land under kontrollerte former. Et operasjonelt dykk i sjø vil være mye vanskeligere å gjennomføre.

En irsk dykker, Patrick Stevens, endret personlighet etter et forsøksdykk i 1985 til 450 meter. Han ville ikke selv akseptere at dette kunne være tilfelle selv om hans kone fortalte ham det. Først etter tre år innså han at dette kunne være tilfelle. Han gikk til lege som fant forandringer i hjernen i nettopp det området der personligheten ligger. Legen tok med øyeblikkelig virkning fra ham den medisinske dykkergodkjenningen.

Da han ba om å bli undersøkt i forbindelse med den såkalte Haukelandsundersøkelsen, ble han nektet til tross for at han har dykket mesteparten av tiden på norsk sokkel og også vært med på forsøksdykk i Norge.

Fraskriver seg ansvar

I statens partsforklaring fortalte ekspe-

Rolf Guttorm Engebretsen og
forsker og historiker Helge
Ryggvik

disjonssjef Gundla Kvam at dersom lekkasje oppsto på en rørledning som lå dypt, måtte en nå stoppe produksjonen av olje og gass inntil en kan reparere med ubemannede fartøy, eller en må legge ny rørledning ved siden av. Hun viste til at næringen selv har satt en grense på 180 meter som det dypeste det i dag er forsvarlig å dykke til.

Hun fraskrev seg alt ansvar og mente at ansvaret for forsvarlig dykking på lå næringen selv og Oljedirektoratet/ Petroleumstilsynet. Departementet har selv ingen kompetanse på dekompressjonstabeller og dykking. Innføring av internkontrollsystemet på 1980-tallet overførte ansvaret for forsvarlighet til de som selv driver virksomheten mente Kvam.

Mye motstand

I sine forklaringer oppsummerte Engh og Engebretsen arbeidet som har ført frem til at en nå står i retten. De viste til mye motstand de har møtt, også den dag i dag. Det har vært en kamp for å samle dokumentasjon. Det har vært en kamp mot de etablerte systemene, herunder stat og byråkrati som til stadighet holder dokumentasjon tilbake. De har mottatt alvorlige trusler

som de har anmeldt og som de har vært nødt til å ta alvorlig.

Det skapte munterhet i rettssalen da Tom Engh fikk spørsmål om sin svømmekarriere. Engh har en rekke norgesmesterskap i svømming. Det har blitt hevdet at dette er løgn fra personer som lenge har arbeidet febrilsk for å svekke Enghs troverdighet. Da regjeringsadvokaten spurte om antallet Norgesmesterskap som for øvrig er irrelevant for rettssaken, gikk Engh og hentet frem sine medaljer og la alle på pulten til regjeringsadvokaten. De som har prøvd å svekke troverdigheten til Engh og Engebretsen må ha gjort et særdeles dårlig hjemmearbeide.

Dette burde bidra til at de som farer med løgn og desperat prøver å så tvil om Engh og Engebretsens troverdighet, får sin egen troverdighet ødelagt. Det er mange som prøver å tillegge Engh og Engebretsen meninger, utsagn og ikke minst antall dykk de ikke selv har stått for.

Vanskelig å trekke seg fra forsøk.

I sin partsforklaring som hjelpeintervenant for NSDA, trakk Albert Johnsen frem ett av de grunnleggende bestem-

melsene i Helsinkideklarasjonen. En person som deltar i medisinske forsøk skal kunne trekke seg fra forsøket på ethvert tidspunkt han eller hun vil.

- Dette er ikke lett i forbindelse med forsøksdykk, fortalte Johnsen. - Forsøkene er ikke lagt opp slik at dette er mulig. Det kan ta mellom en og to uker for å få den som trekker seg opp til overflaten og han må da adskilles fra de andre. Det krever at dette er mulig i de kambersystemene som benyttes i forsøkene. En som trekker seg kan heller ikke være helt alene og må få med seg en til.

Dette illustrerer et viktig problem ved forsøksdykking. Det er ikke mulig å trekke seg på samme måte som ved andre medisinske forsøk

I de neste to ukene er det ordinære vitner som skal forklare seg. Dommeren har avskåret statsminister Jens Stoltenberg fra å vitne. Først ut er en rekke leger som lenge har arbeidet med dykkere og hyperbar medisin.

Pressen har vist stor interesse for saken. Det har også en andre tilhørere, dykkere og fagorganiserte gjort.

Dramatiske forklaringer

I uken etter påske var det tid for partsforklaringer til dykkerne som har saksøkt den norske stat. Det ble mange dramatiske beretninger om skader, hvordan skader har skjedd, konsekvensene av skader, hendelser der bare flaks gjorde at den som forklarte seg hadde overlevd og dermed kan stå i retten og forklare seg. Retten fikk også fått høre om hvordan dykkerne har sett kolleger forulykke og der de selv har hentet opp døde kolleger.

Tekst: Knut Ørjasæter

Foto: Mette Møllerop

Selv dykkernes motpart, regjeringsadvokaten, lot seg synlig berøre av noen av de beretningene som ble fortalt.

Skadene til de som forklarer seg spenner vidt. Noen har veldig synlige skader. Andre kan du ikke se er skadet i det hele tatt.

En var så full av angst og nerver at de fleste i rettssalen lurte på hvordan han i sin tid kunne være blant de utvalgte som kom gjennom nåløyet og ble innrullert på Marinens dykker og froskemannsskole. Der er kravene til psykisk og fysisk styrke som kjent meget strenge. Han var tre år i marinen før han begynte å dykke i Nordsjøen. Personen retten fikk se ville ikke hatt noen mulighet til å komme inn i militæret i

det hele tatt. Hans personlighet må ha blitt dramatisk forandret. Retten fikk se en mann med så store problemer at det bare var så vidt han var i stand til å vitne i retten. En gang i tiden var dette en mann som ikke var redd for noen ting. I siste halvdel av 1980-tallet var han også vært med på et forsøksdykk til 360 meter. Denne saksøkeren var mest innstilt på å trekke seg fra rettssaken bare for å slippe belastningen med å vitne.

Det er for øvrig noe av det som kjenner-tegner de fleste av dykkeren som har vitnet. Deres personlighet er blitt dramatisk forandret i løpet av den tiden de har dykket.

En annen fortalte retten at han ikke

var ute etter erstatning. Han ønsket bare at han kunne få hjelp til å bli bra i hodet. Han holdt for øvrig nylig på å begå selvmord som så mange av hans tidligere kolleger. Han takket en av NSDAs frontfigurer, Tom Engh, for at han fortsatt var blant oss. Andre igjen kunne knapt nok snakke eller stå oppreist. En hadde hatt bennekrose som på røntgen kunne påvises 12 år før han sluttet å dykke, men legene oppdaget ikke dette før etter at han sluttet. Da var det for sent å gjøre noe med.

Det går for øvrig en rød tråd gjennom forklaringene. I tillegg til angst, nerver og personlighetsforandringer, lider dykkeren av hukommelsessvikt, spesielt er korttidshukommelsen dårlig. De forteller videre om en virksomhet

Samling i bakeriet utenfor rettslokalet. Marius Reikerås, Tony Martinen og Erling Krange.

der sikkerhet og forsvarlighet er en mangelvare. Kontrollmyndighetene hadde ingen kontroll, myndighetene ga dispensasjoner, ulykkesrapporter inger manglet eller var grovt feilaktig fremstilt. Dokumentfalsk er ord flere har tatt i inn munn.

- Dette har ikke jeg skrevet, sa blant annet Dag Trondsen da han ble konfrontert med hva som sto beskrevet i Oljedirektoratets/Petroleumstilsynets systemer om en fatal nestenulykke som holdt på å ta livet av ham. – Det er snudd på hodet og er bare laget for å fraskrive de som er ansvarlige for ansvar. Dette må Oljedirektoratet ha visst. Jeg fortalte dem at fremstillingen var feil for mange år siden.

For både eksdykkerne Tom Helgesen og Lars Hasle sto det ikke ett ord i systemene til kontrollmyndighetene om nestenulykker og hendelser begge hadde blitt utsatt for sommermånedene i 1995. Igjen viser det den grove svikten i kontrollapparatet og at hendelsesoversiktene til OD/Ptil ikke er verd papiret det er skrevet på.

Regjeringsadvokaten prøvde å så tvil om en hendelse på Ekofisk som Lars Hasle hadde opplevd. Regjeringsadvokaten mente at han ikke kunne ha vært tilstede, noe han senere måtte gå

tilbake på. I stedet for å så tvil, kunne det kanskje være på sin plass å spørre hvorfor ikke Hasle som var vitne ikke hadde blitt avhørt i forbindelse med ulykkene for å kaste lys over det som har skjedd.

Sensasjonelt vitnesbyrd

Et av de mest sensasjonelle vitnesbyrdene kom fra Dag Trondsen. Han kom med et vitnesbyrd som setter hele Lossius-kommisjonens rapport i et meget merkelig lys og som gjør at en må stille spørsmål både ved troverdigheten til granskningskommisjonens arbeid og kommisjonens rapport. I et referat fra Lossius-kommisjonens avhør av Dag Trondsen, ble det fremstilt som om han var meget skeptisk til NSDA og at det er mye juks og fanteri blant (disse) dykkerne. I referatet fra Lossius-kommisjonens avhør av Trondsen heter det blant annet:

- De lyver blant annet på seg flere dykk enn de har gjennomført. Dette gjelder spesielt Engebretsen. Tom Engh kjenner han (Trondsen) ikke til.

Dette får Trondsen til å reagere kraftig. For det første er dette et referat han ikke hadde sett før. Videre er fremstillingen fullstendig feilaktig. Han har aldri uttalt det som står i referatet og kjenner seg ikke igjen i det hele tatt.

Han forteller at han av en eller annen grunn ble spurt om det var riktig at Engebretsen hadde 2000 metningsdykk og vel 2000 bounce dykk. Til det hadde Trondsen svart kommisjonen at det er ingen som har hatt så mange dykk og han lurte på hvor de hadde dette fra, uten at han fikk svar. I retten får han se et referat for første gang som dertil er grovt feilaktig på en rekke viktige punkter.

Bak i rettslokalet satt den tidligere dykkeren og LOs fagforeningsmann Arne Jentoft. Fler så at Jentoft ikke virket særlig bekvem under vitneforklaringen til Trondsen. Om det skyldes dårlig samvittighet vet han bare selv.

Hvem er det om har feilinformert og foret granskningskommisjon med dette sprøytet? Det er kjent at Arne Jentoft og andre tidligere NOPEF tillitsmenn og personer i dykkerorganisasjonen ODU's ledelse har lagt fram usanne beskyldninger som har svertet NSDA's frontfigurer Tom Engh og Rolf Guttorm Engebretsen med flere. Når de ikke har funnet noe har de i stedet fabrikkert løgner om eksempelvis antall dykk og metning Rolf Guttorm Engebretsen har gjennomført.

Videre prøvde Jentoft, etter at to av dykkerne har vitnet, å få Engebretsen

Til venstre: **regjeringsadvokat Christian H.P. Reusch.**

Til høyre: **Advokat Marius Reikerås.**

til å få dykkerne som forklarer seg ikke være så "strenge" i sine forklaringer. Arne Jentoft er et voksent menneske og har vært så mye i retten at han vet at de som forklarer seg er under ed. Dykkerne skal forklare seg rettskaffent og sannferdig og ikke hvordan Arne Jentoft eller Engebretsen mener de skal forkare seg.

- En så tåpelig henvendelse ville jeg ikke en gang svare på, sier Rolf Guttorm Engebretsen.

Den som kjenner historiene om alle løgnene som er forsøkt fortalt om NSDAs organisasjonens sentrale personer begynner nå å se et mønster i hvordan en gruppe rundt NOPEF/ IndustriEnergi, ODU og LO prøver å feilinformere. Trolig er dette gjort for å svekke NSDAs troverdighet i erkjennelse av egen uttilstrekkelighet. Det slår imidlertid nå tilbake på dem selv. NOPEF fikk aldri gjort noe for dykkerne. De visste om problemene og skrev fra tid til annen sinte brev til myndighetene, men resultatene uteble. NSDA har på den andre side fått til relativt mye på den tiden organisasjonen har vært aktiv.

For øvrig er avhørene til de som har forklart seg til Lossius kommisjonen blant det materialet som er taushetsbelagt med mellom 60 og 80 år. Her kan staten med andre ord skjule at de/granskingskommisjonen til Lossius har

manipulert forklaringene. Samtlige som har fått sett sine forklaringer kjenner seg ikke igjen i det som står. Etter regelverket skulle fått til forklaringene til godkjenning og signering. Men det har ikke skjedd.

Rettssaksparodi

For vel ett år siden var det en rettssak der tre ODU dykkere gikk til sak mot den norske stat. Dette ble en parodi av en rettssak. Mye skyldes at det synes som om formålet med rettssaken fra disse dykkernes side, like mye var å fortelle om NOPEF/IndustriEnergi sin fortrefelighet som å plassere ansvaret for dykkerens skader hos den norske stat. Men det går som kjent dårlig for den som prøver å ri to hester på en gang.

Forrang for norsk lov

I ett vitneprov fikk retten høre om kontrakter som dykkerne måtte skrive under for å få jobb. Der het det at avtalen de skrev under hadde forrang i forhold til norsk lov. Dette er ulovlig og dette visste også norske myndigheter og LO/NOPEF uten at praksisen ble stoppet annet for en kort periode.

Hvor er påtalemyndighetene? Det er grove lovbrudd som beskrives i retten.

Politiet sier de har de som er øverst ansvarlig for arbeidsmiljø og sikkerheten på norsk sokkel under etterforskning. Da bør også de være tilstede i retten. Det kommer frem svært mye som vil kunne bidra sterkt i etterforskningen.

Om bare en brøkdel av beretningene kan bevises, er det nok til å stille meget alvorlige spørsmål ved sikkerheten og forsvarligheten på norsk sokkel og det viser også en omfattende lovstridig virksomhet. Det er i hvert fall liten tvil om at OD, Ptil og arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen i Arbeids- og inkluderingsdepartementet ikke har gjort jobben sin.

Regjeringsadvokaten driver dermed i praksis og forsvarer statlig kriminell virksomhet.

Tidligere Høyesterettsdommer Henrik Lunde er en del av dommerteamet til dykkerne under rettssaken.

Årsmøte

Årsmøte i SAFE Seadrill

Årsmøte i SAFE i Seadrill ble i år avholdt på Hotell Ullensvang, Lofthus Hardanger. SAFE i Seadrill hadde sammen med SAFE i Seawell valgt vakre Hardanger som sted for årsmøte.

Det var påmeldt 23 delegater, men som så ofte tidligere var det ikke alle som kom seg hjem fra havet.

Vi startet opp tirsdag den 11. mars etter en 3 timers lang busstur fra Bergen. Det var i år ikke noe "tunge" saker på agenden.

Diskusjonene dreide seg mye om årets lønnsoppgjør, som for OLF område allerede er i gang.

Fellesdagen med SAFE i Seadrill startet, med en engasjert Sten Atle Jølle, som hadde verving som tema. Til tross for at noen "utenforstående" hevder at vi sliter, må vi bar konstantere at vi vokser som aldri før. Dette skyldes det gode arbeidet som dere tillitsvalgte og medlemmer gjør, det er virkelig givende for oss som "sitter inne"

Resten av formiddagen gikk med til Kari Bukve som gikk igjennom høringsforslagene:
"Ny uføre stønad og ny alders pensjon for uføre"
"Arbeids avklarings penger" som kommer i stede for attføring og midlertidig

uførestønad.

De forslagene, som ligger ute til høring, vil ha stor innvirkning på de ytelser som gies til sykemeldte og de på attføring / midlertidig uføretrygdede.

Det vil ramme offshore ansatte spesielt hardt, dersom de blir gjennomført, slik de er foreslått.

SAFE jobber aktivt både ovenfor YS og myndighetene med å få endret disse forslagene.

Vi vil komme tilbake med mer spesifikk informasjon om disse høringsforslagene, siden.

Arrangementkomiteen hadde, tradisjonen tro, også i år laget til en aktivitet, for delegatene.

Det bar av gårde med buss, ut i skogen. Her var det skattejakt med oppgaveløsning, videre praktiske oppgaver som måtte løses, noe som innebar godt samarbeid og god fysikk, og ikke minst måtte vi vise våre egenskaper som bueskyttere.

Det ble ikke avholdt valg da dette ble gjort på det ekstraordinære årsmøte.

Årsmøte i SAFE i Odfjell

Vi hadde årsmøte den 1/4-2/4 på Hurtigruta fra Bergen til Trondheim.

Her er vårt nye styre i klubben:

Leder: Inger Staff

N.leder: Paul Helge Paulsen

Sekretær: Tore Lundgren

Styremedlem/kasserer:

Eivind Mariussen

Styremedlem

Hans Merkesdal

"Vidar Andreassen

"Glenn Isachsen

"Geir Frode Nysæter

"Gudrun Lunde

"Jan Dåstøl

Varastyremedlem:

1. Silje Kristensen

2. "Runar Trellevik

3. "Tore S. Haavik

Klubben kommer tilbake med handlingsprogram senere eller det kommer ut på hjemmesiden til klubben.

Tore Lundgren

Godt årsmøte for SAFE i Talisman

SAFE i Talisman hadde årsmøte på Victoria hotell i Stavanger 29 februar.

Det ble et godt årsmøte med en hyggelig samling kvelden før. Bjørn Tjessem,

1. nestleder i SAFE var invitert til middagen og han hadde et interessant innlegg på årsmøtet dagen etterpå.

Det er mye som skjer i Talisman for tiden, forteller Thore Trøite, sekretær i klubben.

- Yme kommer i drift neste år, og firmaet har søkt etter nye folk. Klubben satser på at flest mulig, helst alle, melder seg

inn i SAFE.

Styret består nå av: Stein Roar Johansen, Formann. - Claus Idland, Nestformann. - Svein Tore Hølland, Kasserer. - Thore Trøite, Sekretær. - Finn Arne Jacobsen, Styremedlem. - Jan Roger Langåker, Styremedlem.

SAFE i Acergy har valgt nytt styre

Årsmøtet er avholdt og klubben har fått nytt styre.

Klubbleder:	Cliff Olaussen edv-olau@online.no
Nestleder:	Geir Medaas geirmedaas@c2i.net
Sekretær:	Robert Møgster rob-moe@c2i.net
Kasserer	Nils Petter Skeie nils.skeie@lyse.net
Styremedlem	Trond Vikse trond@vikse.com
Styremedlem	Vidar Olsen vidar_olsen@online.no
Styremedlem	Roy Olav Olsen royolav@netcom.no
Styremedlem	Henrik Pedersen henrik.pedersen@lyse.net

Årsmøte i SAFE i Esso

Årsmøtet ble avholdt i Riga fra 29. februar til 1. mars. Lønnsoppgjøret i 2008 ble behandlet i tillegg til ordinære årsmøtesaker.

Nytt styre: :

Leder:	Bjørn Sætervik (gjenvalg)
Nestleder:	Jan Inge Nesheim (ikke på valg)
Kasserer:	Tor Olav Andersen (ny)

Styremedlem:	Monica Marthinsen (gjenvalg)
Styremedlem:	Terje Lirhus (ny)
Styremedlem:	Jan Vaka (ikke på valg)
Styremedlem:	Hans Erik Lie (ikke på valg)
Styremedlem:	Kåre Gundersen (ny for ett år)
1. vara:	Morten Øye
2. vara:	Lena Hallberg
3. vara:	Arild Widvey
4. vara:	Per Johnny Albertsen

Fra SAFE deltok Terje Nustad.

Hovedtema i tillegg til ordinære årsmøtesaker var lønnsoppgjøret 2008, forventninger og krav.

Nytt styre i StatoilHydro avdeling sokkel:

Leder:	Tor Stian Holte, valgt ved akklamasjon
Nestleder:	Sten Atle Jølle, valgt for 2 år ved akklamasjon
Nestleder:	Bjørn Asle Teige, valgt for 2 år ved akklamasjon
Nestleder:	Arne Kjølberg, valgt for 1 år ved akklamasjon
HMS-sekretær:	Tor Egil Løvli, valgt for 2 år ved akklamasjon
Organisasjons-sekretær:	Porfirio Esquivel, valgt for 1 år ved akklamasjon
Kasserer:	Lars Ingvald Salhus, valgt for 1 år ved akklamasjon

Følgende kandidater ble valgt ved skriftlig avstemming:
Styremedlemmer:
Terje Enes, Hilde Marit Rysst, Vigdis Lio,

Svein Rolfsen og Anne Brinck-Johnsen
Varamedlemmer:

1.vara: Kjell Roger Nevstad, 2.vara: Lars Vaage, 3.vara: Per-Helge Gaassand, 4.vara: Odd Inge Rørheim, 5.vara: Freddy Lasken

Følgende ble valgt til å sitte i SU i YS:

Tor Stian Holte, Sten Atle Jølle, Bjørn Asle Teige, Arne Kjølberg, Tor Egil Løvli, Porfirio Esquivel, Terje Enes og Vigdis Lio.

Følgende ble valgt til å sitte i valgkomite:

Thor Ulrik Jacobsen, Audun Nordhus, Cato Stamnes, Solveig Hvammen og Leif Inge Skjong. Vararepresentanter ble: Bjørn Bommen, Eivind Myrsved og Ove Aronsen

Følgende ble valgt til å sitte i vedtektskomiteen:

Henrik Aakre, Kirsti Lavold, Audun Nordhus og Sverre Jarl Ulstein. Vararepresentanter ble: Eivind Myrsvog og Kari Bjormyr

Følgende ble valgt til kandidater for YS i StatoilHydro:

Leder: Odd Moen
Nestleder: Bjørn Asle Teige
Valgstyret: Porfirio Esquivel
Jubileumslegat: Randi Espeland
Datatillitsvalgt: Hans Skeide

"AFP på en-to-tre"!

Kampen om AFP blir en hovedsak i vårens tariffoppgjør. Forpostfekingene har allerede lenge vært i gang, og temperaturen er åpenbart stigende.

Trenger du skoleringsmateriell om AFP? I så fall kan du bestille den ferske pamfletten fra Magnus E. Marsdal: «AFP på en-to-tre. Argumenter og fakta om avtalefesta pensjon»! Pris kr. 99.- (ved større bestillinger gis det stor rabatt).

Magnus E. Marsdal, forfatteren av Frp-koden, har skrevet en lettlest, engasjerende og solid pamflett om vårens største kampsak for fagbevegelsen.

I AFP på en-to-tre reiser Marsdal til Aker Verdal, der han møter platearbeider Bertil Rysgård (56). Rysgård har jobba som sveiser ved Aker Verdal siden 1973, og belastningene sitter i kroppen. 67

prosent av kollegene hans blir uføre. 30 prosent tar AFP, en tidligpensjon som kan benyttes fra fylte 62 år. Nå frykter Bertil Rysgård hva som skjer med hans helse og økonomi, hvis AFP-ordninga ikke overlever innføringa av nytt pensjonssystem i 2010.

AFP på en-to-tre gir en rask og grundig innføring i det viktigste:

- Hva er AFP?
- Hvor mye kan den enkelte tape hvis AFP ødelegges?
- Hva er tariffkravene som skal sikre AFP?

Du kan kjøpe pamfletten ved å bestille på www.manifest.no, sende en e-post til hakon@manifest.no eller ringe tlf 47413781.

Hva skal jeg si?

Mange lurer på hva de skal si når en de kjenner får kreft. Trenger *du* noen å snakke med?

Ring **Kreftlinjen** på telefon 800 48 210. Du kan også kontakte oss på kreftlinjen@kreftforeningen.no, send SMS til 1980 merket Kreftlinjen eller snakk med oss på eDialog 24 på www.kreftforeningen.no.

På Kreftlinjen møter du fagfolk som har lang erfaring og bred kunnskap om kreft.

> Frivillig innsats med innsamlede midler

UPN-sjef Tore Torvund på årsmøtet i SAFE StatoilHydro:

Tekst og foto: Per Lars Tonstad

-Alle må skjerpe seg, når det går gal vei

UPN-sjef Tore Torvund har lest granskningsrapporter og er rystet over forholdene på norsk sokkel.

-Det skjer grove brudd på våre prosedyrer. Det har vært en sterk opplevelse å gå igjennom rapportene. Vi har en kjempejobb framfor oss, sa Torvund da han innledet under årsmøtet i SAFE i Statoil/Hydro, avdeling sokkel, i Bergen i begynnelsen av mars.

Torvund siktet til Snorre A-ulykken, oljeutslippet på Statfjord A i desember i fjor og en alvorlig gasslekkasje på Tampen Link. UPN-sjefen løftet pekefingeren og kom med en kraftig advarsel.

-Vi må skjerpe oss. Brudd på prosedyrer tåles ikke. Hvis det likevel skjer, skal vi ha sanksjonsmidler, sa Torvund. Han snakket ikke noe om at det også er et lederansvar å sørge for at prosedyrer kan etterleves slik at uhell ikke skjer. Først og fremst pekte han på det personlig ansvar hos hver enkelt. Rundt benkeradene ble det murret, for

offshorearbeidere er også opptatt av en sikker arbeidsplass – det er tross alt deres liv det dreier seg om.

-Kan snart si PANG!

Og nå roper mange varsko så det bør det høres langt inn i direktørkontorene.

-Nå nærmer vi oss en grense hvor det snart vil si PANG, sa Magne Johnsen, HVO på Statfjord.

Sammen med mange andre utsendinger fryktet han en utvikling der redusert bemanning og utflagging av oppgaver vil gå på sikkerheten løs. På årsmøtet ble det foretalt skrekkehistorier om hva utflagging kan føre til, både når det gjelder økte kostnader og redusert HMS-standard.

UPN-sjefen var enig i at eksemplene var horrible, samtidig som han antydte at saken kanskje også hadde en annen side.

SAFE-tillitsvalgte venter utålmodig på signaler om den framtidige drifts- og vedlikeholdsmodellen offshore blir.

Utvalg jobber nå med å dokumentere ulike modeller, i neste runde skal alternativer utredes og i løpet av sommeren vil mye være klart.

Tore Torvund ville ikke si noe om hva ledelsen tenker.

-Ikke noe er besluttet før alt er besluttet, sa Torvund.

Volve dårlig signal

Men det skjer ting på sokkelen som likevel kanskje gir en pekepinn. StatoilHydro er fornøyd med det som skjer på Volve. SAFEs Bjørn Asle Teige var bekymret over Volve-modellen.

-Her på årsmøtet kan du se ut over en forsamling stolte oljearbeidere, sa han til Torvund, og fortsatte:

-Vi er en gjeng med dyktige fagfolk. Vi deler ikke entusiasmen for det som skjer på Volve. For der er danske Maersk med 100 ansatte, mens StatoilHydro bare stiller med to. Dette burde vi ha fikset med egne ansatte. Er dette modellen for framtidens StatoilHydro-

plattformer? spurte Teige.

Torvund ville ikke trekke noen slike slutninger, og trakk fram de spesielle forholdene på Volve, der produksjonen skal løpe i fire år før den flyttes.

-Det er ikke sikkert at det var mest naturlig å bygge opp en organisasjon for fire år, og så bryte den ned igjen. Jeg ser ingen grunn til å endre vår hovedarbeidsmåte, og vi skal gjøre mye med egne ansatte. Men jeg er også pragmatisk. Vi må kunne være fleksible og tilpasse oss, det er ikke gitt at gårsdagens og dagens driftsmodell til en hver tid er den beste, sa Torvund.

Ambisiøse mål

SAFE-delegater var også kritisk til integrerte operasjoner som det nye mantra. Flere og flere operasjoner skal utføres fra land, gjerne av folk som ikke kjenner virkeligheten der ute. Torvund dempet ikke skepsisen mye.

-De som er ute i havet, må ha en funksjon der. Ellers kan jobben like gjerne gjøres fra land. Vi kan ikke ha "nei til endring" som motto, formante Torvund.

UPN-sjefen liker ikke utviklingen når det gjelder regularitet og boreeffektivitet. De siste årene har selskapet konsekvent vært for optimistiske i sine analyser. Smellen har kommet på børsen, selskapets verdi har sunket.

-Vårt mål er sikker og forutsigbar drift, vi skal maksimere potensialet på norsk sokkel. Vi skal være dyktigst i alle faser.

Nå ser vi at regulariteten har sunket fra 96 til under 80 prosent. En av fire borerigger produserer til enhver tid ikke noe som helst. Vi kan kun få tillit gjennom å levere det vi lover, understreket Torvund.

Nå setter selskapet seg igjen ambisiøse mål. Regulariteten skal økes med en prosent hvert år fram til 2012. Neste år blir leteaktiviteten høyere enn noen gang. Målet for produksjonen er å nå 1,5 millioner fat oljeekvivalenter pr. dag i ti år til.

-De neste to årene blir utrolig viktige

for StatoilHydro. I dag er vi ikke ett selskap, vi er mange bedrifter med ulike resultater og arbeidsmåter. Om tre-fire år må vi være ett selskap og ha en felles prosedyre, sa UPN-sjef Tore Torvund. SAFE-delegater til årsmøtet repliserte at de var rede til å stå på for høyere regularitet. Men det betinger en driftsmodell som sikrer nødvendig bemanning og høy kompetanse på installasjonene.

Det ble jobbet intenst under årsmøtet

Vedtak om integrasjonsprosessen på sokkel, landanlegg og baser

Årsmøtet i SAFE i StatoilHydro – Avdeling Sokkel har gjort følgende vedtak om integrasjonsprosessen på sokkel, landanlegg og baser:

På bakgrunn av fagforeningenes felles erfaringer mener SAFE i StatoilHydro at følgende punkter er viktige for å oppnå sikker og forutsigbar drift av anleggene: Utføre D&V –oppgavene med egne ansatte

Forpleiningsoppgaver skal løses med egne ansatte

Opprettholde eksisterende fagavdelinger/fagtilhørighet

Personellet skal ha plattformtilhørighet (definert arbeidssted)

PKF videreføres i.h.t. opprinnelig intensjon

Kampanje skal utføres av den faste bemanningen på plattformen (ref. GF modellen). Det er oppgavene som er viktig å pakke, ikke personellet

Overta relevante oppgaver fra entreprenør

Sikre samarbeid på hvert felt for å utnytte spisskompetanse

Sikre kompetansestyring for de kompetanseelementene som trengs for å utføre avtalte oppgaver

Flytting av personell skal baseres på frivillighet. For å stimulere til dette må det opprettes ”flyttepakker”

Oppgaver må dokumentert fjernes eller effektivisering dokumenteres før en fjerner personell (bemanning i forhold

til oppgaver, samt kvalitetssikre at dagens bemanning er tilstrekkelig, ref. gjeldende lovverk)

Etterrekruttering på +58 dersom det ikke er dokumentert effektivisering eller oppgavebortfall

Inndekning av kostnadene ved +58 kan hentes ved å redusere kvalitetskostnadene

Ikke fjernstyring av styre/sikkerhetssystem på bemannede plattformer

Ikke fjernkonfigurerings av styre/sikkerhetssystem på bemannede installasjoner

Mindre driftsmodifikasjoner utføres av

plattformpersonell

Dimensjonering av D&V – bemanning må ta høyde for service, involvering og ad hoc – deltakelse i kortere perioder i modifikasjoner og prosjekter, i alle faser.

Bruk av egne ansatte

Årsmøtet i SAFE i StatoilHydro –

Avdeling Sokkel gjorde følgende vedtak om bruk av egne ansatte:

SAFE i StatoilHydro - Avdeling Sokkel krever at StatoilHydro skal drive all forpleiningsvirksomhet selv, og at all drift, vedlikehold og logistikk

Nytt styre i Statoil Hydro, men som styresammensetning viser, er kontinuiteten fortsatt god.

skal utføres av egne ansatte. Dette er avgjørende for å sikre trivsel og arbeidsmiljø. Egne ansatte har alltid vært en premiss for kvalitet, kompetanse og et velfungerende sikkerhetsarbeid.

Siste tids tilsynsaktiviteter har avdekket graverende mangler innen forpleining, særlig der forpleiningstjenestene er outsourcet. SAFE i StatoilHydro - Avdeling Sokkel vil arbeide mot at vår forpleining blir dratt ned på er nivå som ødelegger arbeidsmiljøet for de forpleiningssansatte og trivselen til de øvrige på sokkelen.

Livbåter:

SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel krever en beredskap som skal sikre en trygg og god evakuering under alle værforhold. SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel vil arbeide for at evakueringsmidlene våre tåler alle belastningene en evakuering medfører, og ikke medfører skader på personell. Vi krever at livbåter på norsk sokkel som ikke holder mål skal byttes ut med nye livbåter som gir full forsvarlig evakuering. Vi krever at arbeidet med å utvikle nye livbåter må gies den aller høyeste prioritet. SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel krever full involvering medbestemmelse over de

løsningsalternativene som skal velges for de enkelte innretninger.

Sikkerhet og arbeidsmiljø:

SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel er svært opptatt av at et godt sikkerhetsnivå og arbeidsmiljø på norsk sokkel blir ivarettatt og videreutviklet. SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel går imot bruk av adferdsbasert sikkerhetsstyring. Arbeidsmiljøloven og petroleumssregelverket er risikobasert og ikke adferdsbasert.

SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel frykter underreportering og økt storulykkes risiko som følge av adferdsbasert sikkerhetsstyring. Fokus vil kunne

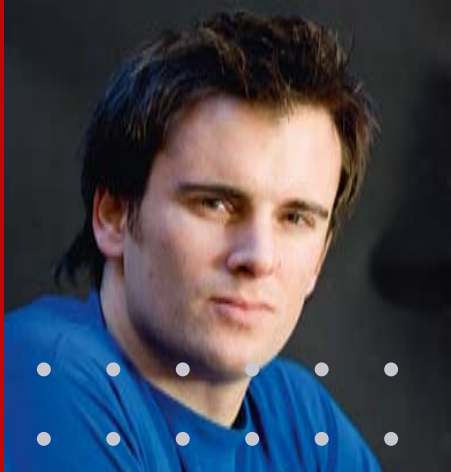
bli tatt bort fra de farlige forhold og i stedet rettet mot individuelle feil. Adferdsbasert sikkerhet med bruk av konsekvensledelse kan medføre at det pekes ut syndebukker og at HMS ansvar flyttes fra arbeidsgiver til den enkelte arbeidstaker.

SAFE i StatoilHydro avd. Sokkel føler at bruk av adferdsbasert sikkerhetsstyring vil undergrave arbeidsmiljøloven og de norske kollektive systemene.

Vi krever et systematisk godt HMS arbeid som retter fokus på arbeidsmiljøforhold som kjemisk helsefare, støv, arbeidstid, nattarbeid og ergonomi.

Bjørn Asle Teige har vært en drivkraft i HMS-arbeidet sammen med resten av styret.

Oppgjørets time

Tekst: Magnus Marsdal

Det er ikke småpenger det står om når AFP-striden braker løs.

Diagrammet på denne siden viser en liten flik av alvoret i tariffkampen om avtalefesta pensjon (AFP). Den finner sted til våren. Søylen viser styrken i det nye pensjonssystemets belønning og straff. Pensjonisten i dette eksemplet har 300.000 kroner i gjennomsnittlig årslønn gjennom yrkeskarrieren. Hun har 43 år med pensjonsopptjening ved fylte 67 år. Søylen angir årlig pensjonsnivå i ny Folketrygd ved avgang på ulike alderstrinn. Det skiller over 54.000 kroner mellom avgang ved 62 og avgang ved 67.

Mannlige leger og arkitekter blir i gjennomsnitt over 80 år gamle. Renholdere, drosjesjåfører og servitører kaster gjennomsnittlig inn håndkledet når de er 71. Industriarbeidere lever mange år kortere enn akademikere. Dette er årsaken til at industriforbund har slåss fram AFP-ordninga. Den gjør det mulig for arbeidere som slites ut av yrket sitt å gå av fra fylte 62 uten å tape pensjon sammenlignet med om de holdt ut til 67. Fra 2010 skal vi få et nytt pensjonssystem, som regjeringa kaller «mer rettferdig» enn dagens. Økningen i rettferdighet består blant annet i at det blir en nærmere sammenheng mellom det man «betaler inn» og hva man «får

ut». Det vil si at det sosiale hierarkiet innen lønnsinntekt skal gjenspeiles klarere av det sosiale hierarkiet innen pensjonsinntekt.

Også ulikheter i helse skal gi tydeligere utslag i pensjonsposen. Diagrammet på denne siden viser hvordan dette slår ut gjennom straff for de utslitte og premie for de friske. Med samme lønnsnivå, 300.000 kroner, får den som går av ved 62 ut 147.000 kroner mindre i pensjon enn den som jobber til 72. En enorm forskjell. Hvert år. Resten av livet.

Søylen i dette diagrammet forteller ikke hele sannheten. For de inkluderer ikke AFP. AFP forsvinner ikke, selv om vi får en reform av Folketrygden. Hva som skjer med AFP, blir avgjort i tariffoppgjøret, fordi dette er en avtalefesta ordning i arbeidslivet. Poenget med dagens AFP er å gi den som går av ved 62 kompensasjon, slik at hun ikke kommer dårligere ut pensjonsmessig enn den som klarer å jobbe til 67, for øvrig Europas høyeste pensjonsalder.

Kan AFP motvirke de store forskjellene vi ser i diagrammet?

Statsministerkandidat Jens Stolten-

berg garanterte overfor LO-kongressen i valgåret 2005 at «vi skal slå ring om avtalefestet pensjon». Han slo fast at Ap aldri ville godta noe pensjonsforlik med høyrepartiene uten at AFP var sikret. Stoltenberg lovte faktisk at AFP ville være «sikret bedre enn noen gang», hvis han nå, med LOs støtte, kunne inngå et pensjonsforlik. Han fikk viljen sin. Han inngikk sitt forlik med Høyre. Nå er han statsminister.

Hva skal det bety i praksis at Ap «slår ring om AFP»? Stoltenbergs statsråd Bjarne Håkon Hanssen har kommet med noen antydninger. Han skisserer en helt ny AFP-ordning, der det gis et fast AFP-tillegg til alle (i virksomheter med AFP-tariffavtale), også de som ikke går av tidlig. Tillegget skal være på 38.000 kroner i året. Det skal vare i 15 år (VG, 1.3.07).

Hva betyr Hanssens forslag for pensjonisten i vårt diagram? Hvis hun går av som 62-åring, vil hun miste AFP-tillegget som 77-åring og være nede på minstepensjonsnivå igjen (120.000). En som har 300.000 kroner i gjennomsnitt gjennom 38 år i arbeid ender opp som minstepensjonist i dette systemet. Og legg merke til: Hvis AFP blir et likt tillegg til alle, vil

forskjellene i figuren fortsatt være like store etter at Hanssen har delt ut sitt AFP-tillegg.

Derfor krever ikke fagbevegelsen noe fast AFP-tillegg til alle. AFP er en kompensasjon for den enkelte, som tar hensyn til den enkeltes situasjon. Dette er en annen form for rettferdighet enn den høyresida dyrker. Skal folk behandles likeverdig, må de få ulik behandling. Hvis en platearbeider og en arkitekt skal slåss om pensjonskroner i en konkurranse om å stå lengst i arbeid – «med helt like regler for alle» – er det ikke likeverd vi står overfor, men urett satt i system. Den enes helse slites jo ned mye tidligere enn den andre.

Det fagbevegelsen krever, er ikke en bestemt sum. Det er ikke «størrelsen på AFP-tillegget» det skal votes over i uravstemning under tariffoppgjøret til våren. Da AFP ble innført, handlet ikke saken om et tall, men om et prinsipp: Ingen skal tape pensjon på å gå av med AFP, i forhold til om vedkommende jobber til full pensjonsalder. AFP-striden denne våren står ikke om et kronebeløp, men om å få på plass prinsipper som motvirker de enorme forskjellene som illustreres i diagrammet på denne siden.

I den nye Folketrygden blir det et system for «tidligpensjon». Dette er

en adgang til å gå av før såkalt pensjonsalder. Den er i dag 67 år, og vil øke betraktelig etter hvert som levealderen øker. Tidligpensjon tillates fra 62 år. Imidlertid skal pensjonisten fullt og helt selv betale sin tidlige avgang, inkludert rentene staten taper på å gi henne folketrygd «for tidlig». Denne private finansieringen kommer til uttrykk i redusert pensjon på livstid, som vist i diagrammet.

For fagbevegelsens styrke og troverdighet, blir det avgjørende å få på plass en AFP som sikrer et livsvarig tillegg som kompenserer forskjellen mellom det pensjonisten ville fått med dagens AFP og den han får som tidligpensjon i den nye Folketrygden.

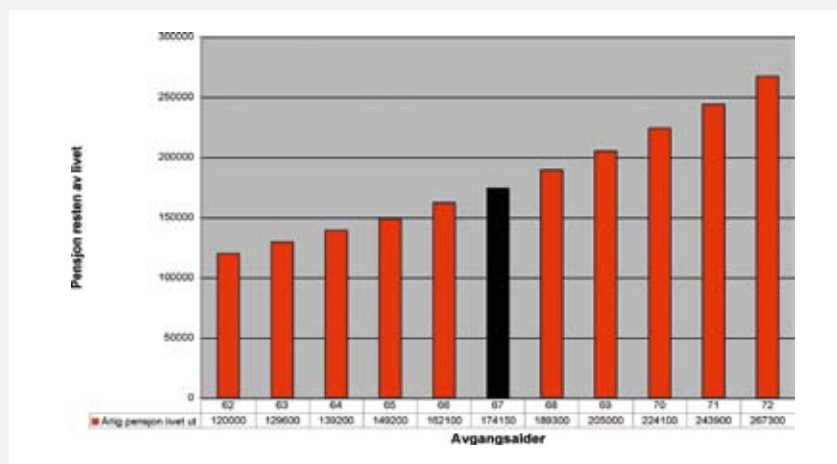
Det er dette som ligger i LO-kongressens vedtak fra 2005: «Det er en absolutt forutsetning at AFP opprettholdes». Her viser LO-kongressen til «dagens AFP-ordning», ikke et hvilket som helst

forslag Bjarne Håkon Hanssen velger å kalle «AFP». Fellesforbundets landsmøte vedtok i høst:

«LO-kongressen i 2005 hadde som en absolutt forutsetning for sitt pensjonsvedtak at AFP skulle opprettholdes. Uten AFP var det kongressens oppfatning at pensjonsreformen ville være et usosialt prosjekt som først og fremst ville ramme dem med belastende arbeid og relativt lav lønn.»

Det var på denne LO-kongressen Jens Stoltenberg lovet arbeidsfolk i dette landet at Ap vil slå ring om AFP. Hvordan har han tenkt å holde sitt løfte? Mange er spente, og ingen vet utfallet. Det nærmer seg tariffoppgjørets time.

STORE FORSKJELLER: Diagrammet viser det nye pensjonssystemets årlige pensjonsnivå ved avgang på ulike alderstrinn, for en ansatt med 300.000 i snittlønn over yrkeskarrieren og 43 års opptjening ved fylte 67. KILDE: DE FACTO.

Støtt offshorearbeidere mot Shell, StatoilHydro og Marathon

Irlands offshorearbeidere gjennom deres fagforening SIPTU, er på besøk i Oslo for blant annet å besøke Stortinget og ha samtaler med politikere fra flere partier. Det ser også ut til at StatoilHydro kryper til korset og møter delegasjonen med sin toppledelse.

SAFE støtter delegasjonen og både Stein Bredal, leder i YS i Statoil og Terje Nustad, leder i SAFE vil følge delegasjonen disse dagene.

Foto: Mette Møllerop

Til alle SAFE-medlemmer i norsk oljeindustri

Irlands offshorearbeidere, gjennom deres fagforening SIPTU, appellerer til alle SAFE-medlemmer som arbeider i norsk oljeindustri og spesielt de ansatte i StatoilHydro og Shell om å støtte den irske delegasjonen som besøker Norge fra 9. til 11. april. Delegasjonen består av politikere fra 3 forskjellige partier og 7 representanter fra lokalsamfunnet på Erris i Mayo fylke på Irlands vestkyst. Sammen med Shell og Marathon bygger StatoilHydro et stort rågassraffineri i Mayo fylke, mot viljen til majoriteten av lokalsamfunnet. Raffineriet er lokalisert 9 km fra kysten i et vakkert og til dels beskyttet og sårbart våtmarksområde. Etter at Corrib-gassfeltet ble oppdaget i 1996, har det meldt seg mange kontroversielle spørsmål omkring prosjektet. Blant disse er statens avtale med oljeselskapene i

1992, størrelsen av gassfeltet (staten er total avhengig av opplysninger som oljeselskapene velger å offentliggjøre), forslag om å sende ubehandlet rågass i rør fra kilden 75 km ute til sjøs til et raffineri 9 km til lands med et trykk på opptil 345 bar, regjeringspartiets totale overgivelse av makt til oljeselskapene, formelle godkjenninger som er gitt til prosjektet fra lokale og sentrale statlige myndigheter samt innvolvering av politi og rettsvesen. Fem bønder fra Rossport-området som protesterte imot at hovedgassrørledningen med høyt trykk skulle ledes gjennom deres nærmiljø ikke langt i fra deres egne hjem og som er kjent for stor jordskredfare, ble fengslet i 94 dager på anmodning fra Shell, StatoilHydro og Marathon. De ble løslatt etter en nasjonal kampanje i Irland, med boikott av StatoilHydro og Shell sine bensinstasjoner, og protester mot byggingen av det kontroversielle

raffineriet. Lokalsamfunnet er ikke imot en bærekraftig utnyttelse av gassressursene i området, men det kan ikke gå med på opprettelsen av et raffineri i et så sårbart og risikabelt område som Statoil og deres samarbeidspartnere har foreslått. I motsetning til hva som har vært tilfellet i Norge, har deres planer blitt iverksatt uten en demokratisk innvolvering av lokalsamfunnet, noe som igjen er stikk i strid med StatoilHydro sine egne etiske retningslinjer. Et annet motsetningsforhold er at Irland vil ha svært få fordeler av utviklingen av olje- og gassaktivitetene, dette igjen med bakgrunn i problematiske og spekulative skattavtaler som regjeringspartiet har inngått med oljeindustrien, blant annet med StatoilHydro som representant for det norske folk. Per i dag er det ingen irer? fagforeningssorganiserte eller ikke? som arbeider i irsk sektor. Offshoretjenester blir i all

overveiende grad levert fra Skottland, og de fleste offshorekontraktene går til utenlandske selskap. Det er klart at dette bare er den første av mange rørledninger og anlegg som skal bygges og utvikles i området for å utnytte de naturressurser som finnes på Irlands vestkyst. I denne prosessen skjuler StatoilHydro seg bak Shell for å undertrykke et lokalsamfunn av småbrukere og fiskere. Dette prosjektet er en fare for lokalbefolkningens helse og sikkerhet så vel som for miljøet. Grunnleggende menneskerettigheter undergraves og all motstand trues av politivold og fengsel. Det har også kommet frem at de første avtaler om olje og gass som ble inngått mellom den irske staten og oljeselskapene mest sannsynlig var korruperte. Dette skjedde i en tid med lav oljepris og lav aktivitet. Vi tror ikke at det norske folk vil akseptere at dette gjøres i deres navn, eller at norske fagforeningsmedlemmer vil støtte det. Fortell StatoilHydro og den norske regjeringen at de bør tenke over sin rolle i Corrib-raffineriet, og la lokalbefolkningen i Erris og Irland nytte sine egne energiressurser på den samme sikre og givende måten som det norske folk har gjort!

Tusen takk for deres støtte!

Pádraig Campbell, SIPTU-fagforeningsrepresentant for offshorearbeidere

Fornøyd med Svein Rennemo som styreleder i StatoilHydro

Selv om flere tillitsvalgte er overrasket over at fungerende styreleder Marit Arnstad ikke ble valgt, er de glad for at styrefunksjonen nå er besatt.

Stein Bredal, hovedtillitsvalgt for YS i Statoil og med flere år bak seg i Statoils styre, er lettet over at valget av ny styreleder er i boks.

- Det har tatt sin tid, og selv om vi hadde forventet at Marit Arnstad ble ny leder, er vi fornøyd med valget.

Også flere av de øvrige fagforeningene i Statoil er tilferds med valget av Svein Rennemo. Både Tekna og IE uttaler at styrelederen har relevant erfaring og det er viktig i denne sammenhengen.

Arnstad var fungerende styreleder

Arnstad har vært fungerende styreleder etter at Eivind Reiten trakk seg fra vervet 4. oktober i år. Valg av ny styreleder skjer på et ekstraordinært møte i StatoilHydros bedriftsforsamling 30. januar.

I en pressemelding sier StatoilHydro dette om sin nye styreleder:

”Svein Rennemo (60) har siden 2002 vært konsernsjef i Petroleum Geo-Services ASA (PGS). PGS er en global serviceleverandør til oljeindustrien og leverer tjenester innen geofysikk. Rennemo slutter i henhold til avtale som konsernsjef i PGS 1. april, og tiltrer av habilitetsårsaker ikke styret i StatoilHydro før etter sin avgang i PGS.

- Svein Rennemo har lang og bred erfaring som internasjonal industrileder

og nyter stor tillit. Hans bakgrunn fra lederstillinger og styreverv i en rekke bedrifter i og utenfor Norge har gitt Rennemo dyp innsikt i energimarkedene, den globale olje- og gassvirksomheten og internasjonalt finans- og næringsliv. Valgkomiteen mener Rennemo med sin brede kunnskap og erfaring vil kunne bidra meget godt til videre utvikling av StatoilHydro, sier valgkomiteens leder, Olaug Svarva.

- Valgkomiteen har, i tråd med sin instruks, hatt en god og konstruktiv dialog med viktige aksjonærer i forbindelse med sitt arbeid. Vi mener Rennemo er en kandidat som fullt ut møter eiernes forventninger til vervet som styreleder. Han har omfattende kunnskaper, bred operasjonell erfaring og høy integritet. Dette er viktige egenskaper for en styreleder i et så stort og viktig selskap som StatoilHydro, sier Svarva.

Svein Rennemo er sosialøkonom fra Universitetet i Oslo i 1971. Etter embetseksamen var han mellom 1972 og 1982 analytiker og rådgiver innen pengepolitikk og samfunnsøkonomi i Norges Bank, OECD-sekretariatet i Paris og Finansdepartementet.

Han var ansatt i Statoil fra 1982 til 1994. I Statoil var han bl.a. direktør

for økonomi og finans og hadde ulike oppgaver innen nedstrømsaktivitetene, senest som administrerende direktør for Petrokjemidivisjonen.

I perioden 1994-2001 var Rennemo ansatt i Borealis, først som visekonsernsjef og CFO og fra 1997 som konsernsjef. Borealis er en av verdens ledende produsenter av plastråstoffer med hovedkontor i København. Rennemo er i dag styreleder i Statnett SF og Intopto AS. Han har tidligere hatt styreverv i Simrad, Kværner og Petoro i Norge, Dynea i Finland og Nutreco og Marine Harvest (styreleder) i Nederland. Rennemo er i dag styremedlem i Norsk Hydro ASA, et verv han vil trekke seg fra.”

Styret i StatoilHydro

Etter valget består styret av Svein Rennemo (leder), Marit Arnstad (nestleder), Elisabeth Grieg, Grace Reksten Skaugen, Kjell Bjørndalen, Roy Franklin og Kurt Anker Nielsen som aksjonærvalgte styremedlemmer og Lill-Heidi Bakkerud, Claus Clausen og Morten Svaan som ansattevalgte styremedlemmer. I tillegg vil Ragnar Fritsvold og Geir Nilsen møte i styret på vegne av de ansatte.

Unngå pannesteking

Av: Svein Tore Marthinsen

Foto: StatoilHydro

Mennesker som eksponeres for mye stekeos har større sjanser for å få lungekreft og luftveissykdommer. – Man bør i stor grad unngå å steke mat av alle typer, sier stekeosforsker Ann Kristin Sjaastad.

Sjaastad leder prosjektet ”Stekeos og inneklima” ved St. Olavs Hospital i Trondheim. Dette prosjektet har som hensikt å finne ut hvilke tiltak som best hindrer spredning av stekeos i innemiljø og som beskytter den som steker.

- Eksponering for stekeos har i flere undersøkelser blitt satt i sammenheng med økt risiko for lungekreft. Nyere rapporter viser at norske kokker er blant yrkesgruppene med kortest forventet levetid. Bare jordbruksarbeidere og sjømenn ligger dårligere an, hevder forskeren.

Tungpustede kokker

- En norsk undersøkelse av luftveissymptomer blant kokker og andre kjøkkenarbeidere viser økt forekomst av tungpust og luftveisirritasjon. Hva er det med stekeosen som gjør at disse plagene oppstår?

- Under steking brytes sukker, proteiner og fett ned, og dette kan gi opphav til helseskadelige nedbrytningsprodukter. Ved steking ved høye temperaturer vil det også dannes små fettaerosoler som vil spres i luften i kjøkkenet og

til omliggende lokaler, framholder Sjaastad

- Stek biffen i stekeovnen

Hvordan kan skadelige effekter av stekeos forebygges?

- Det beste forebyggingstiltaket er selvfølgelig å unngå pannesteking av mat, slik at man begrenser dannelsen av stekeos. Dette kan for eksempel gjøres gjennom å brune biffen raskt i pannen for så å steke den ferdig i stekeovnen. Med litt fantasi tror jeg man i stor grad kan unngå å steke mat av alle typer.

Men noen vil hevde at steking av mat noen ganger er helt nødvendig. Hvordan skal man da best forebygge stekeosen?

- Stekeosen bør fjernes før den når pustesonen til den som arbeider med steking. Dette kan for eksempel gjøres ved hjelp av ventilasjon.

- God ventilasjon er essensielt

Hvilke andre konkrete tiltak synes å være best mot stekeos både på jobb og hjemme?

- Vår forskning har konsentrert seg om steking av storfekjøtt. Vi har på den

bakgrunn funnet ut at en bør unngå å bruke kullfiltervifter. Det er best å ha avtrekk ut. Det er også svært fordelaktig å ha ny ventilator med kraftig motor, men denne må brukes på max kapasitetssnivå for å gi best mulig effekt. Et annet tips er at viften bør gå i 15-30 minutter etter at steking er avsluttet.

Forskeren har også flere gode tips til konkrete tiltak på lager:

- Det er viktig å vaske fettfilteret ofte! Dessuten bør en passe på å ha nok tilluft i kjøkkenet. Hjemme er det svært ugunstig med åpen løsning mellom kjøkken og boligen for øvrig, da dette gir unødig stor spredning av forurensing i huset. I tillegg er det viktig å tenke på plassering av avtrekkshetter og luftstrømsretningene i kjøkkenet. Hun har også sett hvordan ting definitivt ikke bør gjøres.

- Jeg har sett triste eksempler fra restaurantkjøkken der kokken har stått med hodet mellom stekeplaten og avtrekket, og dermed stått med nesen midt i røyken, sier Sjaastad.

Spennende åpenhet, selskapet kan stilles til ansvar

Av: Terje Nustad

Norsk Petroleumsforening, NPF, hadde samlet "eliten" i norsk oljevirkksomhet til et oljeindustripolitisk seminar i Sandefjord tidligere i vår. SAFE deltok for første gang, dette er nemlig ingen billig affære å delta på. NPF sin president som også er direktør i Petoro, er flink til å klage på det høye kostnadsnivået i oljevirkksomheten, men her var verken samsoving eller et redusert kostøre. De påberoper seg å være bransjens viktigste møteplass for utveksling av kunnskap i et omfattende bransjenettverk. SAFE reagerer derfor på at bransjens arbeidstakerorganisasjoner må betale så høye inngangsbilletter for å tilegne seg kunnskap, selv om det var flere interessante foredragsholdere tilstede. Olje- og energiminister Åslaug Haga og Helge Lund fra Statoilhydro kan nevnes i denne sammenhengen.

Seminalet var sterkt politisk preget med hovedfokus på klima og fremtidsutsiktene for økt aktivitet med krav om åpning av flere leteområder. Det politiske miljøet på Stortinget var selvfølgelig representert og flere deltok i en paneldebatt. Oljenæringen vil legge et sterkt press på myndigheter og politikere fremover for at Stortinget skal åpne de ettertraktede områdene i Lofoten og Troms. Seminalet var nok en del av en strategi med en sterk

lobbyvirksomhet for nettopp dette. Politikerne lot seg villig bli dratt inn i diskusjoner til tross for at det foreligger en forvaltningsplan frem til 2010. Det utarbeides en konsekvensutredning som da skal fremlegges og en ny evaluering av disse sårbare områder skal da gjøres. Olje- og energiminister Åslaug Haga ga en klar advarsel til næringen om at uhell slik vi hadde på Statfjord-A er ødeleggende i en slik prosess. Presset på politikerne øker selvsagt i takt med det økende antall aktører på norsk sokkel. Det er mange som vil danse rundt gullkalven, og de bryr seg vel egentlig ikke så mye om verken klima eller en mer langsiktig ressursforvaltning. Det er også sterke fiskeriinteresser i disse områdene, så SAFE blir ikke overrasket hvis vi der skulle få noen petroleumsfrie soner.

Det mest spennende som kom frem var Åslaug Haga sitt ønske om åpenhet, og at hun ville innføre åpne konsesjonstildelinger med to åpne høringer. Det kan bli spennende, for da kan en sette selskapene mer i fokus. Da kan alle som måtte ønske det, ansvarliggjøre selskapene sine posisjoner og handlinger, også i et globalt perspektiv. Da kan fokus bli mer rettet mot miljø, korrupsjon, menneskerettigheter, demokratiske og

faglige rettigheter, samfunnsansvar og økonomisk utbytting. Hvilke selskap ønsker vi egentlig på norsk sokkel? Skal vi for eksempel akseptere selskap som har beriket seg i krigsherjede områder som Sudan? Konsesjonene tildeles mer eller mindre som en gave fra det norske folk, og vi bør også mene noe om dette. Spekulative og korruperte selskap bør få klare beskjeder.

Fikk Iphone etter medlemsverving

Tekst og foto: Mette Møllerop

En av SAFE sine dyktige tillitsvalgte er også en dyktig medlemsverver. Svein Inge Huseby, nestleder og for tiden fungerende leder i SAFE-klubben på Kårstø, fikk overlevert en iphone som indikerer verving av minimum seks nye medlemmer.

Svein Inge Huseby er ikke selv sikker på hvor mange han faktisk har vervet, men en god del er det blitt.

- Jeg har tatt tak i verveutfordringen, bekrefter han. - Vi har medlemsvekst i klubben vår hver eneste måned. Nye medlemmer siger inn, jevnt og trutt. Kårstø har hatt flere nyansettelser i den senere tid, og i slike forbindelser får de tillitsvalgte presentert klubben sin. - Vi legger vekt på viktigheten av å være organisert, være medlem i en lokal klubb. For oss er det viktig at klubben vår er upolitisk, eller partipolitisk uavhengig. Alle politiske fraksjoner kan være med, uansett meninger eller partitilhørighet.

Mange trenger hjelp en gang i blant
- Det er viktigst å være medlem i en klubb når du trenger hjelp. Ikke minst gjelder det om du har behov for advokathjelp, sier Svein Inge. - Da er SAFE behjelpelig med advokattjenester, og

det har både vi og medlemmene våre hatt god nytte av flere ganger. Ellers er det alltid saker og ting som det enkelte medlem er opptatt av og som vi hjelper til med å løse.

Må en ha kampanjer for å få fart i vervingen?

- Både ja og nei. Kampanjen kommer oppå alt det andre vi gjør i forhold til nye og gamle medlemmer. Det viktigste er selvfølgelig det klubben står for og at vi har en ekte grasrotorganisasjon der vi har medlemmene i fokus. Vi har kort linjevei fra bunn til topp, og det er viktig i forhold til samholdet og kulturen hos oss. Vi kjenner hverandre.

Er medlemmene fornøyd med den hjelpen de får?

- Ja, det har jeg inntrykk av. Jeg har selv fått være med å gi hjelp til medlemmer og får derfor selv oppleve fornøyde medlemmer. Det er utrolig hyggelig med slike tilbakemeldinger.

Kvalitet, ikke bare kvantitet

Utsagnet kan oppleves som en floskel, men er likefullt både viktig og riktig.

- Vi er fortsatt opptatt av at SAFE-klubben leverer kvalitet. Det går overhodet ikke på bekostning av kvantiteten. Vi håper at folk velger oss på grunn av jobben vi gjør og at det også er grunnlaget som får medlemmene til å bli værende hos oss.

Er det da nødvendig med noen vervepremie?

- Nei, det er det selvfølgelig ikke. Men slik som samfunnet utvikler seg, er vervepremien kanskje det lille ekstra som skal til for å få folk til å lese om SAFE-klubben og det vi står for. Vi håper de blir interessert i oss etter å ha lest om oss, for å si det slik.

Mitt hovedmål er at klubben skal være tilgjengelig når du har behov for det, og det mener jeg SAFE oppfyller, sier Svein Inge Huseby.

Har vi egentlig rekrutteringsproblem?

Tekst: Terje Nustad

Kampen om arbeidskraften fortsetter med full styrke, og flere samfunnsaktører hevder at arbeidskraftsmangelen er stor. SAFE stiller spørsmålstegn ved om dette egentlig er riktig. Er det snarere et konstruert problem?

Oljebransjen opplever nå en tid med høy aktivitet, en aktivitet som vil kunne vedvare med høye oljepriser. Nye selskaper etableres i dansen rundt gullkalven og det investeres i nye rigger. Endelig er det noen som investerer for fremtiden med nye og forhåpentligvis bedre rigger med ny teknologi og et forbedret arbeidsmiljø. Da er det også viktig med et samspill av personell med kompetanse og erfaring. Det er helt avgjørende for å kunne imøtekomme nye og strenge krav til beskyttelse av det ytre miljø og et høyt sikkerhetsnivå. SAFE forventer at nye rigger som kommer til norsk sokkel ikke er bygget ut i fra spekulative forhold, men bygget som en videreutvikling av mange år med erfaringer med tidligere arbeidsmiljø på flyteriggene. Forholdene må ligge til rette for at et positivt arbeidsmiljø kan etableres med langsiktighet og forutsigbarhet. Det er igjen grunnleggende for trivsel og et høyt sikkerhetsnivå. Arbeidstakermedvirkning og erfaring

er derfor viktige suksessfaktorer i slike prosesser.

Nå vil oljeindustrien bli presset til å vise om de har skapt fagmiljøer som har og kan bidra til en faglig utvikling og som kan ivareta en forsvarlig rekruttering for fremtiden. Det er nå selskaper med kortsiktige utbyttestrategier, med gamle rigger, dårlig personalpolitikk, dårlige styringssystemer, manglende vedlikehold og et slitsomt arbeidsmiljø vil få problem. Da blir signaturbonuser i titusenkronersklassen bare som en ekstra gevinst å regne, seriøse selskap kunne sikkert ha spart seg disse utgifter.

SAFE vet det er stor interesse for å arbeide i norsk oljeindustri. Takket være dyktige tillitsvalgte og sterke fagforeninger som i SAFE, har vi greid å etablere en industri med høy anseelse. Problemet har vært kortsiktig profitbegjær med manglende langsiktige strategier fra myndigheter og oljein-

dustri som nå kan slå tilbake. Det er mange dyktige mennesker som ble skremt på begynnelsen av dette millennium. På slutten av nittitallet var det også rift om arbeidskraften, mange ble ansatt for så etter noen få år miste jobben. Flere tusen ble oppsagt da aktivitetene fikk en brå slutt. Kan det skje igjen?

Oljeindustrien har hevet kravet til å få jobb i næringen for norske arbeidstakere, de skal ha teknisk fagskole eller fagbrev. Terskelen er hevet betraktelig innenfor flere fagområder hvor det tidligere var minimalt med krav til forhåndskunnskap. Det er selvfølgelig bra med høye krav, risikonivået gjør at en må ha høye krav til all utførelse. SAFE frykter at oljenæringen også har en skjult agenda. Reelt sett er det er nemlig ikke samme krav til kompetanse for utlendinger. Rett nok må de kunne dokumentere at de har utdanning

eller erfaring som tilsvarer våre krav, men hvor er kvalitetssikringen? Hva med norsk som arbeidsspråk som regelverket stiller krav om? Dette er et viktig sikkerhetsmoment, men følger næringen opp regelverket? Nei, tvert i mot når de snikinnfører engelsk som arbeidsspråk. Hva med krav til plattformsjef som øverste sjef og med maritim utdanning? Nå etableres boresjefer som teoretisk kun kan ha minimalt med skolegang, til å bli den øverste sjef, en såkalte OIM. Det er en kvalitetssvekkelse når slike får overta skipperens rolle, med myndighetenes stilltiende aksept. Dette var en gammel amerikansk organisasjonsstruktur som norske oljemyndigheter tidligere ikke ønsket grunnet sikkerheten. I stedet ble de maritime kunnskaper lagt vekt på. Mange unge og gamle føler seg ekskludert og tilsidesatt. SAFE frykter at fragmenterte selskapsstrukturer nå vil utfordre de lønns- og arbeidsvilkår som er etablert over mange år. Arbeidstiden

vår med gode rotasjonsordninger vil bli angrepet. Da kan stikkordet være mange utenlandske og norske nyansettelser i et mindre driftsselskap etablert i et skatteparadis med globale ansettelseskontrakter.

Norske myndigheter må sørge for at næringen skynder seg langsomt fremover. Ingen er tjent med kortsiktige strategier som raskt kan falle sammen som et korthus etter noen få år med oppgangstider. Politikerne må se på selskapsstrukturene, kreve faste ansettelser i selve riggselskapet, norsk som arbeidsspråk, likeverdige krav til kompetanse og respekt for regelverket og organisasjonsfriheten. SAFE tror vi har de menneskelige ressurser som skal til. Norsk næringsliv driver først og fremst en krisemaksimering for å rettferdiggjøre en tjenesteinnvandring uten kontroll og styring.

Skal vi ha kvalitet på alle plan må vi ha

kvalitet også som basis. De seriøse og kvalitetsbevisste som kan og vil bygge fagmiljøer i henhold til det ovennevnte, vil møte fremtiden som en interessant arbeidsplass for dagens og morgendagens arbeidskraft.

Tvangsinnmeldt i Fellesforbundet Hva gjør du eller klubben din?

SAFE har hatt flere saker der medlemmer kontakter oss og forteller at de blir trukket for kontingent av Fellesforbundet, på tross av at de aldri har aktivt meldt seg inn i Fellesforbundet, eller motsatt, de har aktivt meldt seg ut av Fellesforbundet og inn i SAFE.

Tekst: Kari Bukve

Når medlemmet kontakter SAFE, har de som regel prøvd å få sine rettmessige penger tilbake fra Fellesforbundet uten hell.

SAFE sender da rekommandert brev til Fellesforbundet med krav om tilbakebetaling. Der ber vi om at også bedriften redegjør for hvorfor de ikke har stoppet kontingenttrekket på tross av melding fra SAFE om saken.

Fellesforbundet svarer ikke på slike henvendelser fra SAFE, men medlemmet får i hvert fall tilbakebetalt kontingenten.

Dokumentasjon

Det er viktig at du som opplever dette dokumenterer at du aldri har meldt deg inn i Fellesforbundet. Dette kan gjøres ved å sende brev eller mail til bedriften og Fellesforbundet og vise til dette. Når det gjelder utmeldinger er det dokumentasjon nok at vi har sendt brev til bedriften om kontingent trekk.

Forbrukerrettigheter

SAFE har kontaktet forbrukerkontoret

og spurt om temaet tvangsinnmelding kan komme inn under deres arbeidsområdet. Dette stilte Forbrukerkontoret seg åpen til og viste til markedsføringsloven punkt 2a) Krav om betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale m.v.

Det er forbudt i næringsvirksomhet a) å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale, og b) å levere varer, tjenester eller andre ytelser med krav om betaling uten etter avtale.

Ved leveranse i strid med første ledd bokstav b er mottakeren ikke forpliktet til å betale, så langt annet er bestemt ved lov. Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til dokumentasjon og oppbevaring av dokumentasjon for inngåtte avtaler. SAFE vil derfor sende neste sak vedrørende tilbakebetaling av kontingent vedrørende tvangsinnmelding i Fellesforbundet inn til vurdering ved forbrukerombudets kontor, for å se om en slik sak kan kjøres der med bakgrunn i nevnte regelverk.

Fri fagorganisering

Det er et prinsipp om fri fagorganisering i arbeidslivet. Fellesforbundets praksis med å ikke ta utmeldinger til følge, står i motsvar til prinsippet om fri fagorganisering og det står i motsvar til hvordan SAFE opplever at andre fagforeninger håndterer utmeldinger. Dette er derfor saker vi vil forfølge inntil slik praksis opphører.

Kari Bukve

Å jobbe offshore

Tekst: Svein Storetvedt

Et helikopter er noe veldig skummelt noe. Her kan omtrent alt gå galt. Alle kjente og ukjente trusler ligger på lur. Dette merker man straks man kommer til "vakten i glassluka" på heliporten. St. Peter! Hvem frykter vel ham? Først skal en jo forbi et mye mindre "nåløye" Ofte fundert på hvorfor de ikke innfører obligatorisk DNA test på alle passasjerer. (bare sånn i tilfelle....) Teknologien er jo tilgjengelig.

Forskjellene mellom en buss og et helikopter er ikke så store som mange tror. Et helikopter har færre passasjerer og to sjåfører. I tillegg er alle passasjerene i et helikopter behørig "snudd opp ned og filleristet (registrert og sjekket). Hvor ofte blir et Norsjø helikopter kapret? Jeg er ikke kjent med at dette har skjedd før, men der tar jeg selvfølgelig feil, i og med de strenge sikkerhetstiltakene. Tiltakene står sikkert i forhold til trusselbildet, eller?.

Har jeg husket alt? Mobiltelefon låste jeg vel inn i oppbevaringsboksen? "Ja" (puster lett ut), ingen lighter? "Nei", tror ikke det (famler rundt i alle lommer..."phuu", alt i orden). Medisiner og vitaminer? Her får jeg bare ta en sjanse, de regner vel ikke syrenøytraliserende brus-tabletter for medisin? Velger å la det stå til. "NEI!" Jeg glemte å fylle ut medbringertillatelse på min godt brukte laptop (trenger jeg det montro?). Jeg forstår godt de som allerede før de hører klikket i dørlåsen, kjenner at den første svetteperlen i tinningen. Dette

er jo "point of no return" På innsiden befinner det seg et "stålmonster med røntgenblikk". Kan den lese tankene våres? Uansett; er helt sikkert neste generasjon utstyrt med denne egenskap.....

Ingen makt i verden, ja bortsett fra det strenge blikket til vakta borte ved "monsteret" kan få meg til å krysse den gule grenselinjen på gulvet. Denne er for øvrig helt lik den jeg måtte vente bak (i en time) første gang jeg var i Moskva (følelsen er også den samme).

Da det omsider blir min tur og jeg stammer frem et nei når vakten ved monsteret ser over brillene og spør strengt etter lighter medisiner og vitaminer.

Løsøre, brukte tannpikere, nøkkelhank, snusboks, jakke, lommekaniner og bag forsvinner inn i det mørke gapet til monsteret... og så er det min tur.....

Etter at både kropp og sjel er blitt gransket kan en regne med at monsteret ikke er fornøyd gir fra seg noen hissig kvinn. Det betyr på "monsterspråket" rykk tilbake til start og kle av deg belte og sko".

Å arbeide på en plattform i Nordsjøen er det samme som å være umyndig i 14 dager. Som eneste arbeidsplass i Norge (meg bekjent), passer arbeidsgiver på oss både dag og natt. Vi har nå lenge prøvd å få samme tilgang til internett som vi tillater våre barn hjemme. Dette

er svært komplisert og kostbart sies det (StatoilHydro). Dessuten vil jo alle straks sitte oppe hele natten for å spille nettpoker eller drive med annen lyssky virksomhet (pupper og lår osv,....)

Vi ser med forventning frem til neste generasjonsskifte (lenge leve AFT) Hørte en morsom historie fra den tiden da vi fikk de første pc'ene med cd brennere. En velmenende vedlikeholdsleder fikk tele til å skru ut alle disse skumle "dingsene", for å hindre at mekaniker og elektriker skulle bruke hele arbeidstiden til å kopiere...og hvem husker ikke alle diskusjonene og restriksjonene da vi endelig hadde telefonforbindelse med land. om 5-10 år sitter vi sikkert også og flirer, men om dagens morsomheter. Nå venter vi bare på at "dinosaurene" går av med AFP. Lenge leve denne ordningen.

Dette med mobil telefon er også et pussig moment. Vi blir foret med løgn forklaringer og årsaker til at dette ikke skal kunne medbringes eller brukes på en plattform. Det finnes ingen rasjonelle forklaringer annet enn at operatør ønsker å ha full kontroll og misbruker dette, siden muligheten reint praksis er lett tilgjengelig. Dette kalles på godt Norsk for "maktmissbruk". Man kan jo begynne å lure på kompetansen, virkelighetsoppfatningen og vurderingsevnen til de dresskledde og alvorlige menn / kvinner i OLF.

Urettferdigheten seiret enda en gang i **Deep Sea Driller saken**

Tekst: Kari Bukve

Foto: Mette Møllerop/Privat

Den 1. mars 1976 forliste den halvt nedsenkbare boreplattformen Deep Sea Driller nær Fedje i Hordaland, mens den var på vei til Bergen. Seks unge mennesker omkom.

De som har fulgt historien vet at kapteinen som også omkom fikk skylden for ulykken, samt at 6 av de 7 som måtte sitte på taket på livbåten for å manøvrere og få tak i redningslinen, omkom i den stormen.

Boreplattformen hadde flere mangler

på redningsutstyr og startbatteriet på livbåten var flatt. Sikkerhetssertifikater for riggen var utløpt, redningsutstyret på livbåten hadde fått pålegg om utbedring. Boreriggen var hyret inn av ELF. Forsikringsselskapet hadde aksjer i kommandittselskapet Odfjell. Odfjell tjente stort på forliset, Det ble rekordstore forsikringsutbetalinger til selskapet. De som omkom, fikk status som skadevoldere for egen død, og forsikringsselskapet slapp på grunn av denne definisjonen å utbetale noe til de etterlatte.

Loggboken som kapteinen tok med seg, forsvant. Livbåten ble forsøkt destruert av forsikringsselskapet før den var undersøkt av myndighetene. Under politiavhørene bisto Odfjell med egne tolker og merkelig nok roste flere av de utenlandske arbeidstakerene Odfjells sikkerhetspolicy i avhørene... I tillegg til flere avgjørende sikkerhetsmangler så fikk kapteinen ikke los, dette ble avbestilt av Odfjell fordi det var for dyrt.

De aller fleste overlevende og etterlatte var redde og skremte. I 1976 kostet det også litt mer å stille opp mot kapitalsterke selskaper enn i dag. Det ble en stor sak i mediene, og Odfjell og forsikringsselskapet psyket de etterlatte systematisk ned. De overlevende ble behandlet svært dårlig og de fleste av dem mistet jobben i selskapet og fant seg andre jobber etterpå.

Det ble nedsatt en statlig undersøkelseskommisjon som langt på vei støttet Odfjells disposisjoner. Kommisjonen fant ikke grunn til å stille spørsmål ved manglende sikkerhetsutstyr, manglende oppfølging av pålegg gitt av sjøfartsdirektoratet eller at selskapet nektet kapteinen los.

Kapteinen hadde bestilt hva han trengte om bord i henhold til pålegg, men selskapet Odfjell effekteuerte ikke bestillingene.

Dette åpenbare og urettferdige ble aldri glemt. Flere ganger i tiden etter forliset tok de etterlatte, uavhengig av hveran-

dre, kontakt med selskapet for å få til et møte, samtidig sørget selskapet for at de ikke fikk kontakt med hverandre. Etter hvert fikk de likevel samlet seg og etter intens lobbyvirksomhet kombinert med hardt press, fikk de overlevende og etterlatte gjennomslag for ny gjennomgang av saken. Minnesamlingen på Fedje var også et resultat av press og medieomtale. I 2005 ble det besluttet at det skulle nedsettes et utvalg som skulle gjennomgå alle sider av saken.

Utvalget ble omgjort til et enmannsutvalg som besto av tidligere politimester Rolf B. Wegner. Wegner har fulgt den tidligere tradisjonen i saken med å tåkelegge, overse og overhøre. Wegner konstaterer i rapporten at Odfjell Drillings toppsjef, Bernhard Larsen, løy overfor granskningskommisjonen i 1976, men forfølger ikke dette. Wegner konkluderer med at rederiet ikke nektet kapteinen los, til tross for at losen selv bekrefter at dette skjedde. To andre vitner har sagt det samme. Wegner finner heller ikke grunn til å snakke med

boresjefen som hevder at kapteinen ba om los og fikk nei.

Er det noe "Det Norske Sosialdemokratiet" virkelig kan, så er det å usynliggjøre ofrene for grådige og kapitalsterke selskapers røvergang. Det er tydeligvis viktigere å bistå dem som

tilførte landet kapital enn å forvalte rettferdigheten for dem som bygger opp denne kapitalen.

Det er det verste å tenke på, all skyld, traumatisering, tvil og sorg som ofrene har blitt påført, samtidig som andre har beriket seg stort.

Kreft i tenårene

Av: Marte Gråberg

Eva-Mari Andersen fikk kreft da hun var 13 år. På sykehuset savnet hun livet og vennene utenfor. Å lese bøker og skrive brev ble redningen for å få tiden til å gå.

Eva-Mari fikk akutt lymfatisk leukemi, en alvorlig kreftsykdom som gjorde at hun måtte tilbringe 54 uker sammenhengende på sykehus med tøff behandling.

– Det var veldig skummelt at jeg, som bare var 13 år, kunne bli dødssyk, sier Eva-Mari.

Eva-Mari reagerte kraftig på kreftbehandlingen, og fikk mange tilleggs-komplikasjoner som for eksempel lammelser, multiorgansvikt og indre blødninger. Hun er i dag opptatt av å få en økt satsing på forskningsområdet omkring ungdom og kreft, spesielt når det gjelder senskader som følge av behandling.

– Da tenker jeg på alle sider ved sykdommen, fra hvordan ungdom takler dagligdagse ting etter endt behandling til større fundamentale begivenheter i livet som muligheten til å få barn. Tenker jeg etter, til tross for at alt ser tilsynelatende bra ut nå, så er fremtiden min usikker. Jeg vet hva kroppen min har vært igjennom. Jeg vet virkelig ikke hva som venter meg, sier hun.

Årets satsingsområde: Ungdom med kreft

Kreftforeningen har i 2008 ungdom med kreft som satsingsområde. Hvert år får cirka 200 ungdommer mellom 15 og 25 år kreft. De som rammes i ung alder ser ut til å være stilt overfor langt større utfordringer enn sine friske jevnaldrende.

– Kreftforeningen ønsker å bidra til at unge kreftpasienter i størst mulig grad skal kunne realisere sine muligheter og interesser og delta i samfunnslivet, uavhengig av forventet levetid, sier Trine Skorpen, leder for prosjektet Ungdom med kreft i 2008.

Ungdomstiden er en periode hvor de prøver å bli selvstendige og løsrive seg fra sine foreldre og etablere et sosialt nettverk. En kreftsykdom kan føre til at en kan bli nødt til å være lenge borte fra skole, venner og fritidsaktiviteter. Folk som får kreft i ung alder er også i mange tilfeller utsatt for senskader som nedsatt konsentrasjon og hukommelse, trøtthet og slapphet (fatigue). Ettervirkninger kan i større eller mindre grad følge pasienten resten av livet.

Savnet det hverdagslige

Eva-Mari brukte det meste av tiden på sykehuset til å tenke på livet utenfor. Et av ønskene hun har, er at sykehusene i større grad skal legge til rette for at pasientene kan ta med livet som foregår utenfor inn.

– Jeg levde mye på minnene den tiden jeg var på sykehus. Men mest av alt tenkte jeg på alt jeg skulle gjøre når jeg kom ut igjen – den dagen jeg fikk fri. Jeg satte meg korte og langsiktige mål. Et kortsiktig mål var å gå ut i søpla i pappas altfor store sko, mens ett av de langsiktige målene var å dra på backpacker-tur i Australia, forteller hun.

I tankene strakte Eva-Mari seg etter alle tingene hun skulle gjøre når hun kom ut fra sykehuset. Hun ville danse på fritidsklubben, bade fra svaberget, gå med platåsko. Hun sier at alle de små tingene man gjør i hverdagen, men aldri tenker så mye over, var det hun så mest frem til.

Eva-Mari har nådd de fleste målene hun satte seg da hun var syk, bortsett fra å gå med platåsko – de har jo gått

av moten. Hun har til og med vært på backpackertur i Australia. Livet er nesten som før, sier hun, men hun har fått en spesiell respekt for livet. Hun understreker at hun aldri kommer til å utøve risikosport.

– For meg er det risikosport nok å leve. Livet er for verdifullt for meg til å tukle med.

I dag er Eva-Mari 21 år og studerer spesialpedagogikk og psykologi på Universitetet i Oslo.

Gjennom årets innsamlingsaksjon

Krafttak mot kreft vil Kreftforeningen sette søkelyset på de særskilte utfordringene som ungdom med kreft møter. Innsamlede midler skal gå til å bedre forholdene til ungdom på sykehus og forskning på langtidsfølger.

Krafttak mot kreft er Kreftforeningens landsomfattende bøsseaksjon for kreftsaken. Aksjonen gjennomføres hvert år i uke 10. Bøssebærere og lokale innsamlingskomiteer i hele landet, samt en landsomfattende konsertturné med kjente artister er med på å skape oppmerksomhet om aksjonen og samle inn penger til kreftsaken.

Får du ikke besøk av en bøssebærer i løpet av aksjonsuken, kan du støtte Krafttak mot kreft ved å

Ringe 820 43 743 og gi 100,-

Send KRAFT til 1960 og støtte aksjonen med kr 30,-

Kontonummer: 5010 05 49791

Kreftforeningens rettighetskontor

Mange kreftsyke får økonomiske eller andre problemer som krever råd og veiledning fra sosionomer eller jurister når de blir syke. Rettighetskontoret er et tilbud til krefttrammede, pårørende og andre. Kreftforeningen har opprettet et eget rettighetskontor hvor krefttrammede, pårørende, helsepersonell og andre kan få profesjonell veiledning, råd og informasjon om muligheter og rettigheter. Rettighetskontoret kan gi juridisk bistand i enkeltsaker, og tilbudet er gratis.

Rettighetskontoret består av et landsdekkende, tverrfaglig kompetanseteam med jurister, sosionomer og helsepersonell med bred kompetanse.

De jobber med:

- Trygderettigheter
- Arbeidsrett
- Forsikring
- Økonomiske støtteordninger
- Praktiske hjelpeordninger
- Pasientrettigheter

- Pasientskader
 - Klagesaker
 - Testamente, arv og skifte
- Ta kontakt

Du kommer i kontakt med Rettighetskontoret ved å ringe Kreftlinjen på telefon 800 48 210 eller ved å sende e-post til rettigheter@kreftforeningen.no (E-post bør ikke inneholde personlige helseopplysninger, av hensyn til egen sikkerhet).

Det juridiske hjørnet

Mange er ikke klar over at en godkjent yrkesskade eller yrkessykdom kan gi en rekke særrettigheter. Særreglene ved yrkesskade/yrkessykdom går langt tilbake i tid. Hovedbestemmelsen om særfordeler ved yrkesskade står i dag i folketrygdloven § 13-2. Her er det henvist til en rekke spesialbestemmelser.

Yrkesskadefordeler

Det kan etter denne bestemmelsen være aktuelt med særrettigheter i forhold til dekning av medisiner og helsehjelp, grunnstønad og hjelpetønad, gravferdsstønad, sykepenger, attførings- og rehabiliteringspenger, tidsbegrenset uførestønad og uførepensjon, engangsutbetaling i form av menerstatning, etterlattepensjon, barnpensjon og alderspensjon og mht pensjonsberegning.

Oppramsingen viser at det kan være tale om særfordeler ved yrkesskade/sykdom ved de fleste av ytelsene som gis etter folketrygdloven. En rekke av folketrygdens ordinære ytelser beregnes etter begunstigende særregler dersom tilfellet er godkjent som yrkesskade. Det er derfor viktig at man sørger for å følge opp et eventuelt krav om yrkesskadegodkjenning overfor NAV. Dersom det foreligger varige medisinske følger kan det også på nærmere vilkår tilstås menerstatning. Retten

til yrkesskadefordeler kan imidlertid etter omstendighetene gå tapt dersom skaden/sykdommen ikke er meldt i tide.

Det er således viktig å merke seg at det etter ftl. § 13-14 fjerde ledd i utgangspunktet gjelder en meldefrist på ett år:

.....Det er et vilkår for rett til yrkesskade-
dekning at yrkesskaden er meldt til
Arbeids- og velferdsetaten innen ett
år etter at arbeidsulykken skjedde. En
yrkessykdom må være meldt innen
ett år etter at medlemmet eller den
meldepliktige ble klar over årsaken til
sykdommen.....

I en dom av 8. mai 2007 (Rt. 2007 s. 721) kom Høyesterett til at de alminnelige begrensingene (egenandeler m.v.) ikke gjelder for yrkesskader. Vedkommende som hadde en kneskade, som var godkjent som yrkesskade, fikk medhold i at han etter folketrygdloven § 5-25 hadde krav på full dekning av utgifter til

legemidler som kunne bøte på følgene av skaden. Etter samme bestemmelse har andre yrkesskade rett til full dekning for nødvendige utgifter til legehjelp, tannlegehjelp, fysikalsk behandling og legemidler.

Yrkesskadeforsikringsloven kan i tillegg gi rett til forsikringsutbetaling fra arbeidsgivers lovpålagte yrkesskadeforsikring. Det er ingen sammenheng mellom folketrygdloven og yrkesskadeforsikringsloven. Men det er viktig at skadelidte følger opp trygdesaken, idet forsikringsselskapet i praksis ofte vil følge trygdens vurderinger. Særrettighetene etter folketrygdloven er sammen med dekningen etter yrkesskadeforsikringsloven ment å skulle gi skadelidte full dekning for skadelidtes økonomiske tap.

For at en skade skal kunne godkjennes som yrkesskade, må det som hovedregel foreligge en personska- eller dødsfall som

følge av arbeidsulykke eller sykdom relatert til yrke, skolegang eller militærtjeneste. Hvis man er i tvil om det foreligger en arbeidsulykke bør man likevel ta godkjenningsspørsmålet opp med NAV. Psykiske skader kan også omfattes. Det er i denne forbindelse ikke noe krav at vedkommende også er påført fysisk skade. Når det gjelder yrkessykdommer er disse nærmere regulert av lovforskrifter, som for eksempel omfatter løsemiddelskader, larmskader, lungeskader pga støvpåvirkning, allergi og kontakteksem pga av påvirkning i yrket etc. Ved samvirkende årsaker kan det etter omstendighetene bli tale om delvis yrkesskadegodkjenning.

Ved arbeidsulykker må det foreligge et visst "ulykkesmoment", for eksempel et fall eller en helt ekstraordinær belastning utenfor det som er normalt i yrket. Belastningslidelser blir normalt ikke godkjent som yrkesskade/yrkessykdom.

Adv. Kjetil Mjaaland
Adv. Øystein Hus
Advokatfirma Øverland Ans
Tlf. 51 89 52 20

Medlemsfordeler

Foto Tom Haga

Hva får du igjen for medlemskapet?

- Du blir en del av SAFE, energiansattes egen organisasjon.
- Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønnsmessige arbeidsforhold.
- Du får nødvendig juridisk hjelp i ditt arbeidsforhold og juridisk telefon service i andre saker.
- Du får frivillig forsikringstilbud.
- Du får gode vilkår i Gjensidige-bank.
- SAFE avholder jevnlig ulike typer kurs og konferanser.
- Medlemsbladet SAFE magasinet sendes automatisk til din hjemmeadresse.

Grasrotorganisasjon

Du blir en del av energiansattes egen organisasjon hvor medlemmene utvikler og leder organisasjonen. SAFE betegner seg som en "grasrotorganisasjon". Selv om forbundsstyre og arbeidsutvalg står for den daglige driften, er det medlemmene som i siste instans kan avgjøre kursen gjennom uravstemning. Medlemmene er dermed organisasjonens øverste myndighet. Nest øverst står kongressen som velger organisasjonens ledelse, peker ut prioriterte arbeidsområder og foretar nødvendige endringer av SAFE sine lover og målsettinger.

Kunnskap = styrke

Ute på arbeidsplassene har klubber og tillitsvalgte ansvaret for å ivareta medlemmenes interesser. Disse deltar i

møter, kurser og seminarer etter behov. Vårt mål er at alle SAFE sine tillitsvalgte skal være godt skolerte og holdes faglig oppdaterte, slik at de kan imøtegå hverdagens utfordringer. Vi ønsker også at medlemmene deltar på kurs og seminarer. En organisasjon med faglig oppdaterte og kunnskapsrike medlemmer er en sterk organisasjon.

Innflytelse som medlem

Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønnsmessige arbeidsforhold. SAFE oppfordrer klubbene, tillitsvalgte og medlemmene til å holde møter lokalt, slik at lønn og saker som har tariffmessig betydning kan diskuteres, fremmes som forslag og derigjennom bidra til forbedring av tariffavtalen. Det holdes felles tariffkonferanse hvor alle klubber/foreninger er representert. I tillegg til den tariffmessige biten, blir organisasjonen bedre kjent med hverandre og får en god innsikt i de tariffmessige problemstillinger hvert enkelt tariffområde måtte ha. Det styrker samholdet i organisasjonen.

Juridisk bistand

Etter anbefaling fra din klubb tilbyr SAFE advokatbistand i saker knyttet til ansettelsesforhold med videre. Har du spørsmål/ problemer vedrørende ditt arbeidsforhold? Kontakt klubben for bistand. Ved behov vil SAFE sine advokater bistå i saken, selv sagt vederlagsfritt.

SAFE har en samarbeidsavtale med Advokatfirma Vogt & Wiig AS om behandling av yrkesskadesaker for medlemmene. Firmaets personskadeavdeling har lang erfaring i behandling av alle typer personskadesaker for skadelidte. Ta kontakt med advokatene i SAFE for videre henvisning. Du kan også kontakte firmaet direkte på telefon 22 31 32 00. Bergsjø eller Vidhammer er dine kontakter i firmaet. Bistanden er i utgangspunktet gratis for medlemmene.

Gratis juridisk telefonservice i saker av "privat karakter":

SAFE har inngått avtale med Advokatfirma Øverland ANS vedrørende gratis juridisk telefonservice for medlemmer i SAFE. Medlemmene kan ringe i kontortiden mellom kl. 08.30 – 15.30. Ta kontakt på telefon 51 89 52 20. Ytterligere advokathjelp tilbys for kr 300 for første halvtime, deretter kr 1000,- pr time. 25 prosent merverdiavgift kommer i tillegg.

Før du ringer, ha følgende klart:

- medlemsnummer i SAFE (du finner det på baksiden av SAFE magasinet eller gamle OFSA)
- alle dokumenter i saken.

Du får et godt forsikringstilbud i SAFE/YS forsikringene. Forsikringene er et tilbud og baseres på frivillighet. Ingen forsikringer

er derfor inkludert i SAFE kontingenten, med unntak av grunnforsikring i SAFE som gjelder fra 01.01.03. Avtalen er lagt ut i SAFE arkiv.

www.safe.no/dokumenter/ACFA506.doc

www.safe.no/dokumenter/ACFA502.doc

Som medlem av SAFE har du tilgang til bank- og forsikringsavtalen og de tilbud som er forhandlet frem mellom YS og Gjensidige. Les mer på om medlemsfordelene hos Gjensidige og YS Unique – egen konto for YS-medlemmer.

REGLER FOR MEDLEMSKAP

Aktivt medlemskap:

Aktivt medlemskap gjelder fra du melder deg inn til den dag du melder deg ut. For å være aktiv medlem må du betale kontingenten hver måned, hvis ikke annen melding er gitt til SAFE. Dersom du er deltidsansatt og betaler redusert (1/2) kontingent til forening/klubb, betaler du tilsvarende redusert kontingent til SAFE. Forhold som nevnt i § 14.6 kan også innvilges redusert kontingent.

Overføring av medlemskap:

Hvis du skifter arbeidsgiver husk på å gi SAFE og klubben din melding om at medlemskapet skal overføres, slik at vi får gjort de nødvendige rutiner i forbindelse

med opprettholdelse av ditt medlemskap.

Fritak for kontingent

Etter §14.5 kan du for kontingent dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- a) arbeidsløshet
- b) verneplikt,
- c) skole/kurs, utdanningstid uten lønn
- d) permittering uten lønn
- e) lærlingkontrakt

Passivt medlemskap:

I henhold til SAFE vedtektene § 14.6 kan du søke midlertidig om passivt medlemskap dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- a) pensjonering
- b) uførhet
- c) attføring
- d) støtte-medlemskap

Du betaler da kr. 300,- pr. år i kontingent. Blir du sykemeldt skal trygdekontoret sørge for at trekket blir vedlikeholdt. Det er arbeidsgiver som skal gi beskjed om dette til trygdekontoret ved oversendelse av inntekts- og skatte-opplysninger. Den enkelte bør imidlertid påminne sin arbeidsgiver om å melde fra om dette. Kontingent til SAFE fastsettes av kongressen/landsmøte.

SAFE
Svarsending 7112
0096 Oslo

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

Jeg melder meg herved inn i **SAFE**

BRUK BLOKKBOKSTAVER. SKRIV TYDELIG. IKKE BRUK FORKORTELSER.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer/ Sted: _____

Tlf.: _____

Fødsel- og personnr. (11 siffer): _____

E-mail adr.: _____

Arbeidsgiver: _____

Arbeidssted/arbeidsplass: _____

Stilling: _____

Lærling f.o.m.: _____

t.o.m.: _____

Fast ansatt ☐

Vikar ☐

Jeg aksepterer at arbeidsgiver foretar månedlig trekk av fagforeningskontingenten.

Jeg melder meg herved ut av forbund: _____

For å ivareta mine medlemsbetingelser samtykker jeg i at SAFE utleverer nødvendige opplysninger om min fagforeningstilknytning til SAFE/YS samarbeidspartnere.

Dato: _____

Signatur: _____

Ønsker du SAFE/YS kollektive innboforsikring fra i dag, eller informasjon om øvrige kollektive forsikringer i SAFE, ring 03100 eller ta kontakt med nærmeste Gjensidige kontor.

SAFE – Sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren

Besøksadresse: Engelsminnegt 24, 4008 Stavanger

Postadresse: Postboks 145 - 4001 Stavanger

Telefon: 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40

www.safe.no

Et rettferdig arbeidsliv!

Trykkstart!

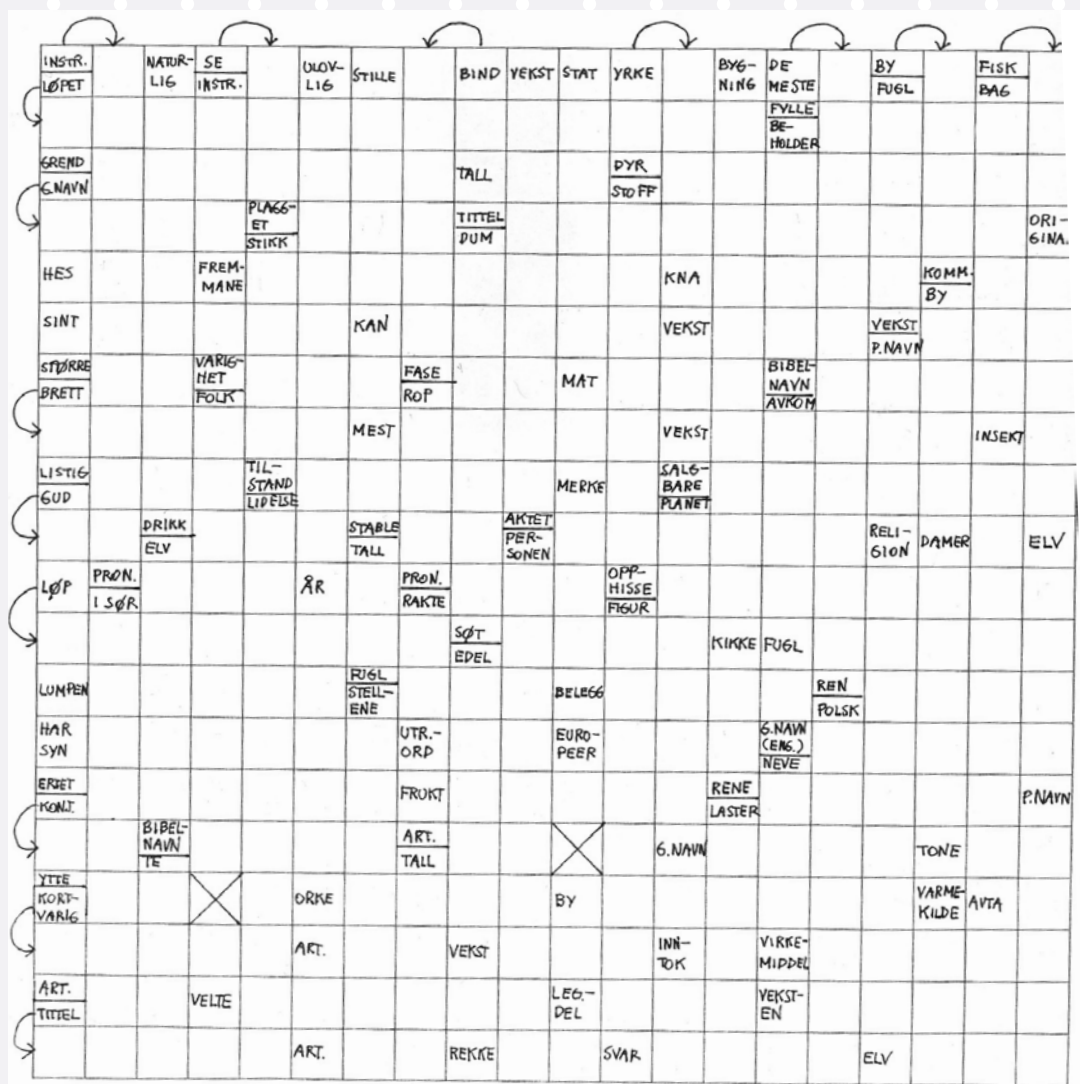
Vi vet mye om hva som skal til,
for å komme i mål med
en trykksak.

KAI HANSEN
FØRST OG FREMST - TRYKKERI

Kryssord

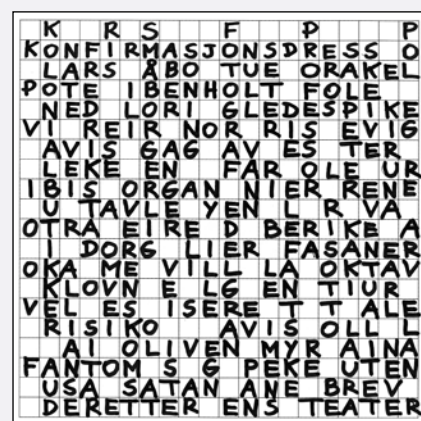
Send løsningen på kryssordet inn til SAFE, PB. 145 - Sentrum, 4001 Stavanger, innen 1. juni og merk konvolutten "Kryssord". Riktig løsning på kryssordet i nr. 1 kommer i SAFE magasinet 2-2008

Navn: _____

Adresse: _____

Løsning og vinnere
av forrige nummers
kryssord

Tor Zimmermann
Langenesveien 375,
4640 Søgne

Porto betalt
ved innlevering
P.P.
Norge/Norvège

B-BLAD/B-EQONOMIQUE

Returadresse
SAFE
Postboks 145
Sentrum
4001 Stavanger

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. **Nr 1 April 2008**

LEDERE	Terje Nustad Bjørn Tjessem Roy Erling Furre	Leder. Telefon 51 84 39 01/909 07 332. E-post: terje@safe.no 1. nestleder, Tariff. Telefon 51 84 39 02/900 42 387. E-post: bt@safe.no 2. nestleder, HMS. Telefon 51 84 39 03/975 61 889. E-post: roy@safe.no
SAFE TARIFF	Kari Bukve Siegfried Bischler Levard Olsen-Hagen	Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 10. E-post: kari@safe.no Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 31. E-post: sb@safe.no Jurist / Org.sekretær. Telefon: 51 84 39 11. E-post: levard@safe.no
SAFE ADMINISTRASJON	Torill Lorentzen Mette Møllerop Anita Floisvik Anja Fjelde	Kontorleder/Økonomi. Telefon 51 84 39 07. E-post: torill@safe.no Redaktør SAFE magasinet, informasjonsansvarlig. Telefon 51 84 39 09/957 35 710. E-post: mette@safe.no Adm.medarbeider, Adv.sekretær, systemansvarlig. Telefon 51 84 39 06/986 09 337. E-post: anita@safe.no Adm.medarbeider, Sentralbord, forsikring, medlemsregister • Telefon. 51 84 39 00 • E-post: anja@safe.no
SAFE JURIDISK	Bent Endresen Birgitte Rødsæther	Advokat. E-post: bent@safe.no Advokat. E-post: br@safe.no
SAFE HMS	Halvor Erikstein	Org. sekretær/Yrkeshygieniker. Telefon 51 84 39 21. E-post: halvor@safe.no